

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
5-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitótér hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, augusztus 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreik: A villamossági fiaszkó.
- Az Ugron-párt feloszlása.
- Az olasz király Berlinben.
- Vád a bécsi kereskedők ellen.
- Egy magyar tudós hazatérése a pápának földjéről.
- Árlejtés az aradi tanítóképző épületére.
- Örökösök harca ötmillió dollárért.
- Eltűnt honvédönkéntes.
- Az aradi festő-iskola.
- A főmérnöknek regénye.
- Frisz Ujságok harca.
- Az aradi motoros vasut első próbája.
- A villamossági-társulat leszerel.
- Egy Ferdinánd-huszárról.
- Öngyilkos asszony.
- Tárca: Csalfa hullámok. Irta: Krudy Gyula.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A villamossági fiaszkó.

Arad, augusztus 27.

Értjük, de nem helyeslehetjük, hogy a jogügyi bizottság Steinhardt Mór dr.-nak a közmühely ügyében tett indítványát nem fogadta el. Az elutasító határozatot mindenestre indokolni kellett volna. Ha valakit kidobok az ajtón, ilik, hogy megmondjam, hogy miért.

Mint ismerem a villamossági társulatot, nem fogja ezt a kis incidenst tragikusan venni. Jól teszi. Előtte lebeghet annak a bizonyos alkudozó vevőnek a példája, ki egy forintot kínált a tiz forintos esernyőért és addig nem tágitott, míg a kereskedő a boltjából ki nem dobta. A vevő még az utcáról is visszakiáltott

a boltba: „Und Sie lassen mich wirklich fortgehen“?

Ha a jogi bizottság nem akarja indokolni határozatát, úgy bizonyára tudja, hogy miért nem teszi ezt. És ha a nagy közönség, oly osztatlan elementáris helyesléssel kíséri a jogügyi bizottságnak — nézetünk szerint — nem indokolt határozatát, úgy ennek is meg van a maga magyarázata.

Semmi által sem lehet úgy hatni az emberekre, mint a hang által, melyben valamely ügyet előterjesztenek. A villamossági társulat nagy áldozatokra szólítja fel a várost, de ezt oly hangon teszi, mintha szerelmet vallana. Becézget, körül cirógat édes szóval, drága ígéretekkel. Ne féljünk, ő nem bánt bennünket. Szóval: érti a szép szót és tud véle bánni. Ha az udvarló szerelmet vall és úgy viselkedik, mintha az egész világot veszedelem fenyegetné, ha azt a meggyőződést viszi a másikba, hogy nagy dolog az, a amit kér, akkor az asszony is félenkék és óvatossá válik, míg ellenkező esetben ellenkező hatás nyilvánul és ellentállást kevésbé ébreszt, sőt nagyrészt leszereli. A ki úgy kéri az áldozatot, mintha sorsa vagy nagy érdeke forogna kockán, kisebb sikernek néz elébe, mintha olybá tünteti, hogy csak apróság, a melyet ezerszeresen megiszolgál.

És hogy a hasonlat teljesebb legyen, elefántot is gyártanak, a legnagyobb és legtekintélyesebb fajtaból, aztán nemznek elefántocskákat is, akik örömmel és

lelkesezéssel üdvözlik különféle köriratokban a közmühelyt. „Maga a kereskedelmiügyi miniszter is, aki a létesítendő közmühely ügyében nagy áldozatokat hozni hajlandó, melegen ajánlja a város közönségének, hogy ezen ügyet hathatósan előmozdítsa és támogassa s a bizottság a város által nyújtandó koncessziókat . . . nem tartja nagynak . . .“

És mégis megjárta a villamossági társulat, még sem tudott célt érni. Talán azért, mert nagyon okos akart lenni, talán azért, mert már megjárta ily esetekben a város, vagy talán mindkét okból. Mindenesetre eltévesztette a hangot és a hanggal együtt a szót is. *Ha valamit kérünk, ne mondjuk azt, hogy adunk is, ha nem adunk semmit, ne mondjuk, hogy áldozatot hozunk.*

A szemfényvesztés méreg. Csakhogy, hála a drágán megfizetett tapasztalatoknak, megkerült már az ellensége is. Nem hisznek és nem ülnek fel többé.

Sajnáljuk a szakértőkből álló bizottságot, mely félrevezettette magát. Szomorú dolog, hogy e bizottságban el lehetett mondani azt, hogy a koncesszió meghosszabbítása és a kizárólagosság kiterjesztése, csak aféle akadémikus értékű apróságok. Hát akkor minek törli magát annyira utána a villamossági társaság? Miért támaszt maga ellen olyan vihart, mely a reputációját megtépázza. Egyébként az az ő dolga. De hogy mi a kizárólagosság, azt megmondjuk mi, mert az már minket illet.

TÁRCA

Csalfa hullámok.

Irta: Krudy Gyula.

Az éjjeli vonat két csinos asszonyt hozott a kis vasuti állomásra. Tovább akartak utazni, ám vonatjuk, a melyikkel tovább utaznának, csak egy óra múlva érkezett a kis állomásra. Langyos és holdfényes nyári éjjel volt. A kis állomás körül egyenes nyárfák őrködtek és remegtek a holdfényben, a mely titkosan keresztül szűrődött a leveleken. A két asszony — régi és jó barátok — sétálgattak a fák alatt és barna fejcskékjükből a sejtelmes éjjeli fények romantikus gondolatokat ébresztettek, — a hogy holdvilágnál ábrándoznak az asszonyok. Az ezüstfejű ember, aki éjjelente az eget járja, magosan utazott és lenge fehér felhőcskék kísérték utjában. A két csinos asszony elmerengve járt a kavicsos uton. Csend volt körülöttük, egyedül voltak az állomáson. Egy bakterféle ember szunyókált a fűvön, más senki sehol. A sinek a világos domboldalon a végtelenbe nyultak. A mezőn világos álmok kergetőztek és a két asszony nagyon boldognak érezte magát. Az ifjabbik kezdte:

— Nem is tudom, hogy jutott eszembe, egyszer éjjel már voltam ezen az állomáson,

talán éppen ebben az órában . . . Még lánykóromban egy fiuval. Egyedül, ketten.

Az idősebbik asszony halkan felkacagott, mintha a torkát csiklandozták volna. Szorosan belekapaszkodott a barátja karjába:

— No mondd el gyorsan. Ej, erről sose beszéltél nekem. Nem szép tőled, Róza.

Rozina a sötétben elpirult, a hogy halkan suttozta:

— Azzal a fiuval voltam itt, a kivel három esztendeig leveleztem.

— Andrásval?

— Igen, Andrásval! Akkor is ilyen volt minden. Csakhogy tél volt és mi nem mertünk bemenni a váróterembe, nehogy ismerősökkel találkozzunk. Itt járkáltunk a hóban, már majd lefagyott a lábunk, mikor végre jött a vonat. Könnyelműség volt, de megtörtént. Szerencsére soha se tudta meg senki.

Az idősebbik asszony nevetve csóválta a fejét:

— De ilyet! Ej, te kis szűz Mária, sose tettem volna fel rólad. Mondd el gyorsan, megöl a kíváncsiság.

Rozina szeméi könnyel teltek meg és a forró cseppek végigpergették arcán, vékony ajka pedig izgatottan vonaglott:

— Régen volt — mormogta — nagyon szerelmes voltam akkor. Talán soha se leszek többé olyan boldog. Az a férfi folyton, írta a szerelmes leveleket, mindennap és én minden-

nap válaszoltam. Anyuska, ha tudott, ha nem tudott róla, nem sokat törődött vele. Folyton kis gyerek volt a háznál — a hogy emlékszem, majdnem minden második esztendőben — és anyuskát teljesen lefoglalták a kis gyerekek, a dajkák és rossz cselédek. Apa a boltban ült, én pedig tizenhat éves voltam, folyton reggeltől-estig arra a fiura gondoltam. Husz éves volt András, se állása, semmije, tudtam, hogy el nem vehet, de mégis úgy ragaszkodtam hozzá, hogy meghaltam volna, ha el akarták volna szakítani tőlem. Bolondság, bolondság, a levelek jöttek mentek, néha kétszer is egy nap; igazán nem tudom mit tudtunk annyit írni egymásnak. Elmúlt egy esztendő és nem láttuk egymást; de épen úgy tudtunk egymás cselekedeteiről, gondolatairól, mintha mindig együtt lettünk volna. Tizenhat évvel nincsen nagyobb boldogság, mint egy nyolcoldalo levél, a mit az első ideál írt.

Egyszer, télen, valami névtelen nyugtalan-ság vet rajtam erőt. Rosszakat álmódtam szerelmesemről, idegen nőkkel láttam őt mindig és a féltékenység gyötört. — Vén dajkánk, a ki felnevelt, a hosszú téli esteken kártyát vetett a tűz előtt és a kártyákból rosszakat olvasott ki. Emlékszem, mindig azt mondta: egy nő áll annak a szép gavallérnak, a kibe te szerelmes vagy, kis bogárka. A kártya segítségével megtudtuk, hogy annak a bizonyos nőnek sárga haja van és hamis szürke

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

A kizárólagosság az az egészség. Az lehet, hogy bizonyos emberek szemében az egészség az semmi, de legyenek csak egyszer betegek és legyen orvosra szükségük, majd megtudják, hogy mi az egészség. A kizárólagosság egyértelmű a szabadsággal és a függetlenséggel. Előbb utóbb és jobb előbb mint utóbb, a magunk urai akarunk lenni és nem függeni egy idegen társulattól, mely ugyan aradinak nevezi magát. Tekintse a villamos bizottság akadémikus értékű dolognak ezt a kizárólagosságot, mi a lelkünknek tekintjük, függetlenségünknek, a melyet nem értékelünk, de nem is adunk el. A szabad versenynek nincsen ára, szabadságunk és függetlenségünk nem kapható semmi pénzen. Létezhetik akkora vakság, mely a legnagyobb ideális javakat, akadémikus jellegűnek látja és deklarálja?

Azt mondjuk, hogy függetlenségünket semmi áron sem adjuk el. Lássuk csak, mit kapunk cserébe? A „villamossági“ a berendezés jogáról mond le. Ugy tudjuk ez nem is joga neki, mert a házamban tehetek, a mit én akarok és a lakásomban felszereltem a villamos világítást bárki által is. Ezt a jogát az egyes lakónak nem szolgáltathatta ki a város még rossz stilizálás folytán sem a villamosságnak. A villamossági lemond a berendezési jogáról, ugyanannyit ér és jelent, mint ha én a Neuman palotát ajándékozom a villamosságnak. Ez a palota nem az enyém és az a berendezési jog nem az övé.

Lássuk csak tovább. Kapunk nappali áramot. De hisz ezért pénzt kap majd a villamossági, az állami kétszáz ezer subvenciót nem is említve. A styl csakugyan arra adatott, hogy gondolatainkat elrejtjük és a tényeket elcsavarjuk. A villamossági tulajdonkép kap, de azt mondja és elhitteti, hogy ad.

rs végül tíz fillér helyett nyolc fillérért kapjuk a világítást. Hiszen ha jól számít, ez az ő haszna, mert csak olcsóbb árak által képes a fogyasztást emelni. Legyen nyugodt a villamossági, kapjuk mi a világítást még öt fillérért is: de nem tőle, hanem mástól.

Mindazon előnyök, melyekről a „Villamossági“ beszél, az ő érdekében állanak, neki szolgálnak és azokat már régen kellett volna létesíteni; még pedig nem any-

nyira a város, mint a „villamossági“ jól felfogott érdekében.

A „villamossági“ nagy hibát követett el nem az által, hogy magát nagyon is okosnak tartja, mint inkább az által, hogy a város tanácsát és törvényhatóságát fölülte korlátoztnak tartja. Ezentul nem lehet ebből megélni. Ha nincs is mindenkinek magához való esze, megjő az idővel, a mikor a szenvedett kár okosabbá teszi az embert is, a várost is. Ezt a sértést, hogy oly ostobának tartottak bennünket, torolta meg most a jogügyi bizottság. Mikor a kapzsóság és a telhetetlenség az igénytelenség hangján beszél lemondásról és áldozatokról: akkor felnyílik az emberek szeme.

Jövő augusztusig remélhetőleg békénk lesz. Akkor azután hihetőleg megint kísért a villamossági kérdés. Igérek majd egy nagy darab csiszolt kavicsot, azon biztatással, hogy gyémánt. Es ha majd az inzultus folytán kitesszük a szűrét a villamossági társulatnak, majd azzal kezdi újból az enyelgést: „also Sie lassen mich doch fortgehen.“

Isten hírével!

(=)

A függetlenségi párt és a kiegyezés. A kiegyezésre vonatkozólag egyes becsi lapokban nyíltan kifejezésre jutott az osztrák politikai köröknek az a jóslata, hogy a magyar parlament ellenzéke, vagyis a függetlenségi párt csak elvi demonstrációt fog rendezni a kiegyezés ellen; de elfogadásának útjába komoly akadályokat gördíteni nem fog. A P. N. egy munkatársa erre nézve kérdést intézett Kossuth Ferenchez, a ki a következőket válaszolta:

— Persze az osztrákok szeretnék a magyar politikai életet a maguk szempontjából csak úgy hamarosan elintézni. De hát azokra a képtelen dolgokra, amiket a mai magyar lapokban is olvastam az osztrákok felfogásáról, alig érdemes szót vesztegetni. Hisz kéri belőlük a teljes tájékozatlanság. Azt hiszik, hogy mivel Széll Kálmánnak óriási számszerű többsége van, a magyar ellenzék kibocsátja tudatában tétlenül vagy gyengén fogja fogadni a kiegyezési javaslatot. Hát hogy miképpen fogják fogadni, azt most nehez volna megmondani, mert hiszen hivatalosan a kiegyezési javaslatokat a két kormányon kívül senki sem ismeri. Ma tehát még nem tartom az időt alkalmasnak arra, hogy részletesen nyilatkozzam a jövőről. De any-

nyit mondhatok, hogy a függetlenségi párt minden körülmények között tudni fogja a kötelességét. Es tévedés volna azt hinni, hogy a párt tétlenül várakozik a parlament elé terjesztendő javaslatra, esetleg meglepetéseire. Eppen ellenkezőleg. Mi minden eshetőségre elvagyunk készülve és a függetlenségi párt teljesen szervezkedve és felfegyverkezve megy bele az őszi jelentős ülészekba. Es ha hazánk érdekeinek bármi sérelmét fogjuk látni, a pártot semmiféle számszerű többség vissza nem tarthatja attól, hogy minden lehető eszközzel is megvédje Magyarországot jól megfontolt érdekeit.

Az Ugron-párt föloszlása.

(Szerkesztői üzenet a politikában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

A Kolozsvárott megjelenő *Ellenzék* című ujság, a melynek Bartha Miklós, az Ugron párt volt elnöke a főszerkesztője, a szerkesztői üzenetek rovatában a következő feltűnést keltő hírt közli:

Az Ugron párt a 48-as függetlenségi pártnak egyik árnyalata volt Ugron Gábor vezérlete alatt. Ugron Gábor azonban — a mint azt kijelentette — ma már pártokhoz nem tartozik. Ez a pártárnyalat pedig a vezér visszalépése óta megszűnt s a párttagok részben beolvadtak a Kossuth vezérlete alatt álló anyapártba, részint pedig függetlenségi elveik fentartása mellett minden pártkülönbségek kívül maradtak. Az Ugron-párt — amíg létezett is — abban különbözött csupán a Kossuth-féle párttól, hogy a delegációkban is résztvett s ott is gyakorolta ellenőrzési jogát. Ott is felszólt, ha a nemzet jogait, érdekeit és szabadságát sértették, nemcsak a parlamentben s így a kötelességét a nemzettel szemben is elismeréreméltó módon teljesítette. Ez idő szerint, ismételjük, hogy Ugron-párt — mint ilyen nem létezik. A ki pedig ma is Ugron-pártól beszél, az vagy személyes érdekből, vagy zavar előidézésé céljából, vagy tudatlanságból beszél.

A hír hitelességében, mivelhogy az Ugron-párt egyik vezéremberének ujságja közli, alig lehet kételkedni. Csak az a feltűnő, hogy az Ugron-párt megszűnésének híre ilyen módon lát napvilágot és éppen akkor, a mikor Ugron Gábor újból vissza akar térni a parlamentbe. Hogy a pártban milyen válság volt tavaly, közismeretes. De hogy így minden szó nélkül megszűnjék és feloszlását ilyen formában és ilyen alkalommal teszik közzé, az méltán kelt feltűnést és meglepetést.

A párt válsága tavaly október vége felé,

szeme. A párnába temettem az arcom és így tépelődtem. Akkor jött Andrásról a levél, a melyben arra akart bírni, hogy szökjek hozzá. Kis szobáját befűti, megcsókoljuk egymást, a pisztoly már löltve, amely életünket fogja kioltani. Először nagyon megijedtem és nem mertem mit se felelni. Egész éjjel gondolkodtam a dolgon, a kétős, szerelmi halálon, amely mind inkább romantikusabban tűnt fel képzeletemben. Sőt gyönyörűnek! Piros vérem keblemből kiömlik és az egész város arról fog beszélni egy pár nap múlva. A leánypajtások hogy megsiratnak és a fiúk, hogy csodálkoznak. Este közöltem vén dajkámmal a szökés tervét. „El kell szökni dadám, mert egymásé ugysem lehetünk!“ mondtam és vén dajkám sirt, jajgatott, de helyeselte a dolgot. „Oh te szegény bogárka, hogy meg kell halnod — de hát ha nem lehet másképp! Eredj, eredj. Fehér koporsót és fehér koszorukat kapsz mint a hajadonok.“ Es estve hazulról azzal az ür gygyel mentem el, hogy egy beteg barátnőmnél töltöm virasztva az éjjelt — vén dajkámmal kísértünk a vasúti állomásra. A hó szakadt és erős szél fujt, de én nem fáztam. A hogy a város és ismerős házak gyéren megvilágítva a pislogó petróleum lámpáskáktól elmaradtak, sorban elbucsztak tőlük. Különösen a vállaim égtek muntha forró parázs sütötte volna tizenhat éves nyakamat. A hó esett és én lefeküdni szerettem volna a hideg havas országútra, hogy jó

kisíriam magam. Aztán dajkám keblén megtettem azt. A vén asszony, ma sem értem miért folyvást hangoztatta: „eredj, eredj.“ eredj, és a könyvei nagyon hullottak.

Éjjel ő várt a vonatról. Elaléltan és nagyon betegen érkeztem meg. Csupa imádságok kovályogtak a fejemben és el voltam szánva mindenre. Ő várt és megölelt, megcsókolt. . . Azt hiszem akkor először életében: de én nem is éreztem a csókját. Különbem tán rendreutasítottam volna. Az állomás előtt csukott kocsit várt; beültünk, egymás mellé és ő nyomban megölelt, ahogy a kocsit megindult. Valami sötét uton vágatott a kocsit és zuzmarás alvó fák ácsorogtak jobbról balról. Messze hegyek feketéltek.

András nem szólt semmit, én se. Mikor leugrottam a vonatról, akkor elfuladva rebegte:

— Hát eljött? Igazán, nem bittem . . .

És azóta nem szólt semmit, csak a kezemet fogta és nem mert rám nézni.

A kocsit egyszerre megállt.

— Hol vagyunk? — kérdeztem.

— Ez itt egy fogadó, — felelt András.

Félni kezdtem.

— Én magához szeretnék menni.

Ő komolyan rám nézett:

— Oh nem lehet . . . nem lehet, — morgogta. Bizonyosan a pisztoly miatt, véltem én és szorongva felmentem egy meredek lépcsőn.

Még sose voltam addig fogadóban és mindent olyan különösnek, ijesztőnek láttam. A rideg és keskeny folyosó az egymásmellé sorakozó, egyformán barna ajtókkal. Egy pislogó lámpás égett a folyosó végén és a lépéseink úgy robogtak, hogy én fájni kezdtem. Lemulott rólam a szorongatás forrósága és dideregttem e bus, sötét helyen. Majd valami szobát nyitottak és kívülről fűteni kezdték a kályhát. Oh be fáztam. Kívülről fűtik a kályhát; mert úgy éreztem, hogy ez nem tisztességes dolog. András kérdé, hogy nem vagyok-e éhes. Azt feleltem hogy fehér kávét szeretnék. Nem tudom miért mondtam éppen fehér kávét . . . Cseppet és a pincér, a ki megjelent, komolyan meghallgatta András parancsait. Ez a bajsz-talan fiú egész komoly férfi lett ezen az estén. De cseppet se félttem tőle; — itt már nem. Ültünk egymás mellett a diványon és halgattunk. Ő néha megcsókolta a kezem és elfogódva ismételtette, hogy vajjon nem félek-e itt? A kávé kihűlt az asztalon hozzá se nyultam, két gyer-tya lángja szeszélyes árnyékokat vetett a kopsz falra.

Egyszerre eszembe jutott, hogy még az éjjel innen haza lehetne menni. Mert mint okos kis leány, addig tanulmányoztam a vasúti menetrendet, a míg rájöttem, hogy én hajnalban már otthon is lehetek, ha akarok. Közöltem Andrásal a dolgot. Ő órájára nézett és zavar-tan monda, hogy akkor indulhatunk. Éjféle

az ujonnan megválasztott képviselőház megnyitása előtt vált nyilvánvalóvá. Az összes pártok október 26-án, a képviselőház megnyitása előtt alakultak meg, csak az Ugron-párt alakuló értekezlete késett. Végre három nap múlva, október 29-én megtartották az alakuló értekezletet, amelyen a válság, melynek akkor már híre járt, nyíltan kitört. *Bartha* Miklós nem fogadta el az elnökséget, sőt kijelentette, hogy *egyáltalán a párt kötelekebe sem léphet be*. Ugron Gábor sem az értekezletre, sem a képviselőház ülésére nem ment el. Hiába választották meg Szederkényit elnöknek: a pártélet többé helyre nem állott s képviselői körökben régóta beszéltek, hogy az Ugron párt feloszlott, bárha maga a párt ezt hivatalosan ki nem mondta.

A megszűnt pártnak tizenegy tagja volt, és pedig: Ugron Gábor, Bartha Miklós, Visonyai Soma, Holló Lajos, Lovász Márton, Szederkényi Nándor, Hallebronth Géza, Hortoványi József, Okolicsányi László, Szilva István, Eitner Zsigmond.

Fővárost tudósítónk táviratozza: Az Ugron-párt megszűnéséről megjelent hírrel kapcsolatban a Magyarország ma esti számában a következőket jelenti ki:

Igaz ugyan, hogy Ugron Gábor jelenleg nem vesz részt a parlamenti küzdelmekben és ennél fogva nem is lehet vezére a pártnak, a melyet ily módon helytelen volna ma is még Ugron-pártnak nevezni; de azért a párt ma is még konstituálva van. Elnöke: Szederkényi Nándor, a neve pedig: függetlenségi és 48-as párt.

Vád a bécsi kereskedők ellen.

(Leletlen hitelezők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Manap, amikor a magyar kereskedővilág jajsavától visszhangzik az ország minden bérce, s az üzleti viszonyok szomorúságos állapotáról ezernyi zárt boltajtó beszél; a szenzáció sulyával csap le az a leleplezés, amit egy nagyváradi ügyvéd tárt az ottani törvényszék elé. A bécsi nagykereskedők példatlan lelketlenségéről magyar klienseikkel való gyalázatos brutalitásáról rántotta le a leplet Várnai Ferenc dr. ügyvéd, aki olyan vádakot emelt, hogy azok alapján, magának a kormánynak kell sür-

járni. Az órák elrepültek, a nélkül, hogy észrevettük volna. Istenem, minden szóra emlékszem a mit beszélgettünk.

A fekete kocsiba ültünk újra, majd a vasuton utaztunk és mindig hallgattunk. Ma sem tudom, miért nem beszélgettünk. Lehet, hogy nagyon megvöltünk ijedve.

Hajnalban zörgettem az ablakon, a melyik mögött vén dajkám hált. A vén asszony ajtót nyitott és elégtelenül, rossz indulattal nézett rám.

— Hát hazajöttél, bogárka? — kérdé gu nyosan.

András, a ki addig elkísért, elvált tőlem. Levette a kalapját, a hó fejére hullott és úgy nézett rám, a míg a kapu bezárult mögöttem. Kékes, havas téli hajnal volt, akkor láttam ulójára Andrást.

Rozina nedves szemeit megtörülte. A másik asszony némán és csodálkozva nézett rá. Megragadta a karját:

— Igazán? — kérdezte.

— Hsküszöm! — felelt komoly hangon Rozina.

— Mondhatom, nagyszerű szerelmespár voltatok, — mondá a barátnő. Halkan kacagott és megsimogatta Rozinát.

A domboldalon két tüzes szem jelent meg a homályban, mintha az ördög jönne a messziségből. A vonat volt.

gős lépéseket tennie a magyar kereskedők megvédésére.

Kisebb családi bűnpört tárgyalt a nagyváradi törvényszék. Négy bécsi kereskedő azzal vádolta Kupferstein Ignác székelyhidi szatócsot, hogy kijátszva őket, hitelezőit, eladta üzletét. A tárgyalás során bebizonyult, hogy a bécsiek vádja hamis, hogy a vádlott, akit ugyan meg-harcoltak, meg is szenvedtetek, ártatlan a bűnben s csupán az osztrák hitelezők kapzsi félelme jálszotta kezére a bíróságnak, mely föl is mentette. A jelentéktelen kis tárgyalásnak kiváló érdekelttségét Várnai Ferenc dr. meglepő védőbeszéde adott.

A védő ismertette a bécsi kereskedők körében lábrakapott legujabb manővert az adósok hajszájára. A magyar kereskedő, akit rendszerint busás áron juttatnak galád portékához, az üzleti viszonyok sulya alatt megroppan, s nehéz anyagi helyzetbe kerül. Erre felutazik Bécsbe, fölkeresi a hitelezőjét, hogy egyezséget kössön vele. Kéri, hogy fogadják el a mije van, boltjának berendezését, áruit oszszák föl maguk között, de csödbe ne kergessék, tönkre ne juttassák. A bécsiek már most ezt a praktikát követik: meghallgatják az adós környörgését, aztán távozni hagyják megállapodás nélkül a kétségbeesett klient. Mikor az áldozat a nagy büróból kilép, utána iramodik a cég főnöke, s az első rendőr, aki utjában áll, megszólítja:

— Én, mint bécsi polgár, felkérem, tartóztassa le ezt az embert azonnal, mert engem becsapott. Auf meine Verantwortung!

A „Polizeimann“ erre minden teketória nélkül letartóztatja az álmélkodó magyart, s minthogy a bécsi rendőrség nem valami európai gyorsasággal intézi a dolgait, a szerencsétlen áldozatot hetekig is ott tartják a policia fogóságában. Az itthon maradt rokonság pedig néha még a családi erekiyéket is pénzzé teszi s csapdába került hozzátartozóját kiváltja a lelketlen hitelezők kezéből. Számos ilyen példa van már.

A védő éles szavakkal bírálta az osztrák kereskedők eljárását s rámutatott arra is, hogy védettjével mint bántak el a hitelezők, ami szintugy nem érdektelen, s gyönyörű fényt vet a bécsiek arcátlanságára. Mikor a hitelezőknek tudomására jutott, hogy Kupferstein eladta üzletét, telegrammban kérték a nagyváradi ügyészséget, hogy adósukat tartóztassa le, mert Amerikába szökik. Persze a letartóztatás megtörtént, de a szerencsétlen embert a törvényszék vádтанácsa szabadlábra helyezte, a mint a csendőrök behozták az ügyészség fogházába.

A védő leleplezése nagy megütközést és meglepetést keltett a bíróságban, de remélhető, hogy más köröket is legalább gondolkodóba fog a hallatlan eset ejteni.

TÁVIRATOK

Vilmos császár a hadseregről.

Potsdam, aug. 27. A harmadik hadtest hadgyakorlatainak befejezése alkalmával adott díszében Vilmos császár pohárköszöntőt mondott, a melyen annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy a hadtest béke idején a taktikai kiképzés magaslatán állva, az legyen a jelenkornak, a mi egykor Frigyes Károly herceg alatt volt, komoly események idején pedig ugyanolyan magatartást tanúsítson és ugyanolyan babérokkal övezze zászáját, mint Alvensleben alatt.

Az orosz flotta Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, augusztus 27. Tirtov altengernagy, a fekete-tengeri orosz hajóraj pa-

rancsnokának elhalasztott látogatása akkor fog megtörténni, ha majd itt lesz Szinovjev orosz nagykövet, a ki a jövő héten tér vissza állomására. Az a hír, hogy Oroszország engedelmet kért a földközi-tengeri orosz hajóraj néhány hajójának keresztülhajózására, nem felel meg a valóságnak. Oroszország nem hadihajók számára kért ilyen engedelmet.

Zavarok a bur földön.

Johannesburg, aug. 27. A Leader jelentése szerint nagyszámu gyalogságból, lovasságból, lovasított gyalogságból es tüzérségből álló haderő megy Krügersdorpból Rustenburgba és onnan a nyugati határra, hogy a benszülőttek között lámadható zavargásokat megakadályozza. Hivatalos körökben elismerik, hogy csapatok indultak el ebben az irányban, de csak azért, hogy az Indiába rendelt csapatokat felváltsák.

A venezuelai forradalom.

Washington, aug. 27. Az Egyesült Államok carracasi követének jelentése szerint egy La Guayrába érkezett kormány-hadihajónak a parancsnoka azt jelentette, hogy két napon keresztül bombáztatta Ciudad Bolívar, de azután lövőkészletek hiányában visszavonult.

London, aug. 27. A Reuter-ügynökség jelenti Carracasból: Ciudad Bolivar két napos bombázása alatt sok embert megöltek vagy megsebesítettek és sok kegyetlenséget követtek el a kormány csapatai és a lázadók. Háromezer brit lakos hadihajó kiküldését kéri.

Az olasz király Berlinben.

(Fejedelmek találkozásán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 27.

Viktor Emánuel olasz király a revali találkozás után visszaindult délnek. Utközben szerét ejtette az olasz király, hogy meglátogassa egyik szövetségesét, Vilmos német császárt.

A találkozást ugy rendezték, hogy Potsdamban találkozik a két uralkodó, s innen másnap lóháton vonulnak be a német fővárosba, Berlinbe.

Tegnap este 10 órakor az olasz király Schaffhausenbe érkezett. A Rajna víz-esése pompásan ki volt világítva, mikor a király vonata arra elhaladt. A pályaudvaron a badeni vasuti hatóságok fogadták a vonatot, hogy Németországba kísérik.

Bécsből táviratozzák: Az olasz király délután fél 6 órakor érkezett a wildparki állomásra. Itt a német császár már várakozott koronás vendégére. Az olasz király és a német császár a találkozásakor megölelték és megcsókolták egymást.

Holnap vonulnak be Berlinbe. Berlinben természetesen ünnepélyesen fogadják s eme fogadtatás előkészületeiről írják a következő pikáneriákat:

A berlini városatyák fogják fogadni az olasz királyt. Ugyanazok az emberek, kik igen gyakran szembeszálinak a német császárral, s lármáznak, hogy nekik a császár nem imponál, mert ők városi képviselők. De az utolsó pillanatban mégis meggondolják magukat s az okosabb pártjára állnak, aki tudvalevőleg mindig enged. Vilmos császár nagyon jól ismeri már a berlini városatyákat s igen nagyokat nevet, mikor néha napján megcövekelik magukat.

Most is így volt. Eleinte nem akarták fogadni a német császárt, de aztán meggondolták magukat s most olyan előkészületeket tesznek, hogy minden komoly ember előtt nevétséges az eljárásuk. Egyik végtől át csapnak a másikba.

Azt hitték, hogy az olasz királyt valami kellemes dologgal lepik meg, ha az „Unter den Linden“ nevű széles fasort, melyen az olasz király bevonul, úgy alakítják át, hogy ez az olasz királyt hazájára emlékeztesse. A városi kertésszel pálmákat, narancsfákat állítottak a vén hársfák alá végig az egész fason, úgy, hogy ez a felemás tájkép komikus hatással van. A csenevész pálmákat azokban a faedényekben most gunyolják a berliniek. Van a fasonban egy kis házikó, mely sürgős, de mélyen érzett szükségletnek felelt meg, s ezt a városi tanács, hogy a fejedelmi vendég tekintete elől elvonja, sűrűn befuttatta indákkal. Természetes, hogy a házikó így még feltűnőbb s magára vonja mindenki figyelmét.

A fasonhoz hasonlóan járt a brundenburgi kapu, ez a szép diadalív, mely a maga művészi egyszerűségében legszebb dísz Berlinnek. A jó berliniek azt hitték, hogy ezt a régi kaput, melynek Langhaus már ezelőtt 100 évvel érdekes jelleget adott, szintén ki kell csinósítani. A helyett azonban, hogy egyszerűen fellobozózták volna, a hatóság arra érezte magát indítva, hogy az olasz király tiszteletére *bearanyozza a tizenkét óriási oszlopot*, a mit általában az izléstelenség csimborasszójának tekintenek.

A tanácsbeliek azonban még másképp is adták tanujelét önkéntelen humoruknak. Ellen-ségükké tették mindazokat a berlini lányokat, kiknek fehér ruhájuk van. A rendőrfőnök annak az óhajának adott kifejezést, hogy az olasz királyt fehér ruhás hajadonok is üdvözöljék. E fiatal hölgyek egyikének jut az a szerencse, hogy az olasz királyt virágcokorral és egy házilag termelt költemény elszállításával — kellemetlenül meglepje. A polgármester helyeselte az eszmét, s megbízott egy városi képviselőt, hogy ez szólítsa fel az összes városatyákat, hogy küldjék a fogadtatáshoz lányukat, ha van fehér ruhájuk. Így csak a városatyák lányai jutnak a kitüntető szerephez. A többi fiatal hölgyek, akiknek hiába van szebbnél-szebb fehér ruhájuk, most méltán haragudhatnak a polgármester tapintatára.

Mindezek a dolgok azonban valószínűleg nem fogják érinteni a király-ünnepek melegségét.

SPORT.

+ **A turisták ülése.** Az arad-hegyvidéki turista egyesület választmánya ma ülést tartott Tedeschi Viktor elnöklete alatt. Elhatározták, hogy az *Eke* t máramarosszigeti vándorgyűlése és huszonöt éves fennállása alkalmából üdvözlik. Foglalkoztak a *tikkári helyiség* kérdésével. Az elnök indítványára felkéri a kereskedelmi testületet, hogy e célra engedje át a testületnek a felső kereskedelmi iskolában levő irodahelyiségét. Szeptember hónapban kirándulást rendez az egyesület Péterffy Antal társelnök szülőjébe, hová meghívást kapott. A múlt havi kiránduláson tapasztalt előzőkeny fogadtatásért köszönetet szavaztak ifj. Feszler Károly magyarádi szőlőbirtokosnak. A kiránduláson való közreműködésért köszönetet mondtak Blaschka Ernőnek. A *téli szórakoztató estélyek* rendezésére bizottságot küldött ki a választmány. Új tagokul felvették: Mihelyes Károly, ifj. Feszler Károly, Farkas Adolf, Borlodán György, Györfy Ernő.

Árlejtés az aradi tanítóképző épületére.

(Az ajánlatok a versenytárgyalásra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Az aradi állami tanítóképző épületére augusztus 20-án tartották meg az árlejtést a vallás és közoktatásügyi minisztériumban. Az árlejtésen nagy számmal vettek részt az aradi vállalkozók, de tekintélyes számmal vannak az idegen vállalkozók is. Az ajánlatok felett a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog dönteni. Miután Arad városa a tanítóképző épületéhez ingyen telket és 60,000 korona hozzájárulást szavazott meg, mindenesetre elvárható, hogy a miniszter az aradi tanítóképző intézetnél első sorban az aradi vállalkozók és iparosok ajánlatait vegye figyelembe. Mikor Arad városa ezt a tekintélyes hozzájárulást megszavazta, a tanügy iránt való áldozatkészségén kívül az a szándék is vezette, hogy a helyi iparnak segítséget nyújtson vele.

Az árlejtésen a következők tettek ajánlatot:

Az összes munkákra: Radnai és Csimár 256.191 korona 41 fill., Fodor és Reisinger (Arad) 284.062 kor. 57 fill. (s csak a föld és kőműves munkákra 126.711 kor. 42 fill.) Czizler Géza (vizvezeték nélkül) 253.286 kor. 36 fillérral; az egyes munkacsoportokra: Frick József (Arad) a föld és kőműves, elhelyező, cserepes, ács, szobrász és burkoló munkákra 167.272 korona 15 fill., Kotsis Lajos (Arad) ugyan e munkára 165.286 kor. 80 fill., Gál és Tyrnauer szintén erre 138.063 kor. 63 fill.,

a vízvezeték és csatornázásra: Zellerin-féle r. t. 21.166 kor. 41 fill., Keller J. 21.863 korona 17 fill., Knuth Károly 26.152 kor. 63 fill., Kohn József (Arad) 28179 kor. 50 fill., (csak a bádógos munkákra 5692 kor. 40 fill.) Pöhlmann Hugó 26639 kor. 56 fillérral;

a szobafestő és mázó munkákra: Barna Kálmán (Arad) 6155 kor. 72 fill., Götz Adolf 9583 kor. 88 fill., Ozarovszky Henrik 7132 kor. 91 fill., Schmidt Lajos 6127 kor. 55 fill., Glück József (Arad) 3263 koronával, Stoll és Czeiler (Arad) az asztalos, lakatos és mázó munkára 38927 kor. 15 fill.;

az asztalos és lakatos munkákra: Brauchler 35063 kor. 27 fill., Czirkál Géza (Arad) 25175 kor. 93 fill., Panker Viktor és tsai (Arad) 39580 kor. Juhász István (Arad) 19038 korona 28 fillérral;

a kőfaragó munkákra: Beck Sámuel 10127 korona 98 fillér, Hartmann Péter 12027 kor. 01 fill., Neményi Ödön 11274 kor. 36 fill., Bartolffy János az asztalos munkára 16872 korona, Gera Lajos ugyanerre 23255 kor., továbbá Gregersen G. és fiai az ács munkákra 23329 kor. 15 fill., Fried és Benedek a padómunkákra 7818 kor. Hoffmann István szintén erre 7629 kor.;

az üveges munkákra: Gebhart J. és fia (Arad) 2449 kor. 18 fill., Baruch J. és fiai 2807 kor. 19 fill., Urbán Endre (Arad) 2605 kor. 42 fill., Szabó Albert (Arad) 2369 kor. 42 fill., Engel és Tolnai 2641 kor. 08 fillér.

Mittner József (Arad) a cserépfedő munkára 3702 kor. 40 fill., Paschka és társa kárpitos munkára 1220 kor. 50 fill., Justus Sándor és fia ugyanerre 1248 k. 40 fill., a kályhák szállítására Zwillingner M. 2958 kor., Eisler és Vértes 4712 kor., Ehrlich G. Gusztáv 4108 kor. 80 fill., Herczog Sándor 4000 kor., ifj. Weinberger Lajos a kárpitos munkára 1177 kor., a szobrász munkára: Rintel Géza 1615 kor. 40 fill., Barabás 1241 kor., 60 fillér, Vögerl Ignác 2902 kor., Rákos Manó 1736 kor. 40 fillér.

A vas munkákra: Andrényi K. és fia (Arad) 7204 kor. 50 fill., Schlick-féle részvénytársaság 284492 korona 75 fillér. Budapesti szivattyú és gépgyár részvénytársaság 30359 kor. 45 fillérrel, Frankl A. Hermann és fiai 28126 korona 34 fillér;

a bádógos munkákra: Göntzi I. és társa 5841 kor. 90 fill., Weil Alajos (Arad) 5723 kor. 60 fill., Zellerin-féle r. t. 5765 kor. 60 fillér;

a burkoló munkákra: Valla József 7489 kor. 19 fill., Cristofoli Vince 6776 kor. 50 fill., Rossi és Pelegrini (Arad) 6814 kor. 10 fillérral.

Ugyanekkor tartották meg az árlejtést a *kunfelegyházi* tanítóképző épületére. — Ebben az aradi iparosok közül részt vettek: Kohn József a bádógos, Panker Viktor és társai az asztalos, lakatos és mázó munkákra; ugyanezekre Stoll és Czeiler pedig Szabó Albert, az üveges-munkákra.

Mindkét tanítóképző felépítésére ajánlatot tettek: Zahoreczky Ferenc 613.798 korona 14 fillér, (ebből 0 60% aug.) Majerovics Emil a kőfaragó munkára 22975 kor. Molnár Dániel a szobrász munkára: 4405 kor., és Végh Jenő a kárpitos munkára 2442 kor. 28 fillérral.

Az ajánlatok felett a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog dönteni, s e döntés után előreláthatóan a jövő tavasszal megkezdik az építkezést.

Egy magyar tudós hazatérése a pápuák földjéről.

(Bíró Lajos Budapesten.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 27.

Hét év után, visszatért hazájába egy magyar tudós, a kit a kutatásnak olthatatlan vágya a pápuák földjére, Uj-Guineába vitt: Bíró Lajos. Tudományos vállalkozása lépten-nyomon halálveszedelemmel járt: félvad, műveletlen nép között kellett élnie és fáradságosan gyűjtenie az adatokat az őstermesztet történetéhez.

Bíró Lajos a kecskeméti református gimnázium professzora volt, a mikor fölébredt benne a vágy, hogy Guinea földjén a pápuák között tudományos kutatást végezzen. Elődeinek szomorú sorsa nem riasztotta vissza.

1895 őszén ment Uj-Guineába. Ott sokat kellett szenvednie, súlyos beteg is volt. Uj-Guineában már vannak gyarmatok, de a kutató nem lakhatik a gyarmaton, neki az erdőket s a pusztákat kell járnia s az őslakók közt kell élnie. Bizony Bíró Lajos Robinson módjára élt, néha a Robinsonénál is kellemetlenebb s talán veszedelmes viszonyok között. Az eredmény azonban megérte a fáradságot. Az anyag a melyet gyűjtött páratlanul értékes. Etnografiai gyűjtését azonban a Múzeum néprajzi osztálya két sorozatban publikálta. A két gyűjtés, holott jobbára tárgyak száraz leírásából áll, meglehetősen éles világosságot vet az egyben primitív és exotikus pápu társadalomra. Bíró Lajos nyelvük több dialektusát tanulta meg, buzamos időn, majdnem szakadatlanul közöttük lakott, tenát megfigyelései teljes hitelre tarthatnak számot. Bíró Lajost, mert puskájával több galambot lőtt, mert minden zsákmányt nem falt föl, mert maguknál ügyesebbnek látták, *merenglen*-nek garaboncsának hívták.

Bíró Lajos ma este érkezett meg a fővárosba a fiemei gyorsvonattal, a keleti pályaudvaron, kilenc óra öt perckor. A pályaudvaron a kormány nevében Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár, a Múzeum részéről dr. Horváth igazgató ököre fogadták. A vasutról a Nemzeti Múzeumba hajtottak, ahol Fraknói Vilmos püspök, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője vacsorát adott tiszteletére. Bíró egyelőre dr. Chyfer Kornél belügyminiszteri tanácsosnál lakik.

Bíró Lajos középtermetű ember, hosszú fekete szakállal, a mely azonban már erősen őszbe vegyült. A pápuák földjén kiállott szenvedések megtörték; arca barna, s a homlokán sebhely van, a melyet az Uj-Guineában kiállott láz kiütése okozott.

Bíró rövid ideig marad Budapesten, azután körutat tesz, hogy Európa kiválóbb zoológiai gyűjteményeit megtekintse.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Vidéki színészet.** Janovics Jenő dr. szín-társulata *Hódmező-Vásárhelyen* nagy sikerrel mutatta be Rostand *Cyrano de Bergerac*-ját. Ugy a darabnak, mint az előadásnak nagy hatása volt a színházhoz zsúfolásig megtöltött közönségre. A címszerepet *Bihari Akos* játszotta nagy gondnal és dícséretes készültséggel. — Méltó partnere volt *Horváth Paula*, ki Roxant sok bájjal adta. A jó összejátékot kiegészítették: *Mészáros Ida*, *Kiss Irén*, *Anday Ida*, *Patak József*, *Leövey Leo*, *Arkossy*, *Fenyéri és Havas Jenő*.

* **Loubet a német színészet védnöke.** Egy német színésztársulat készülődik most Franciaországba, hogy ott a nagyobb városokban előadásokat tartson. A társulat Loubet köztársasági elnöknek ajánlotta föl a védnöki tisztséget s mint *Lipcséről* táviratozzák, Loubet a tisztséget *elfogadta* és értesítette egyúttal a társulatot, hogy a küldöttséget az *Elyséeben* fogja fogadni.

Eltűnt honvédönkéntes.

(Bímebajos katoná.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

A nagyváradi 4. honvédgyalogezredben feltűnést keltő, szomorú eset történt pár nappal ezelőtt. Eltűnt az ezred egyik egyévi önkéntese s a nyomban megindult kutató vizsgálat azt derítette ki, hogy a sajnálatra méltó fiatal ember — elméjében magzavarodott s jelenleg a budapesti honvéd kórházban áll megfigyelés alatt.

Az önkéntes tragikus esetéről következőket írja tudósítónk: A nagyváradi honvédezed 5. századában szolgál az iskola elvégzése, április elseje óta *M. Gábor* újpesti magánhivatalnok, mint egyéves önkéntes. A fiatal embernek kiterjedt jónevű rokonsága van Nagyváradon s e családi összeköttetései folytán került saját kérelmére Nagyváradra, hogy önkéntesi évének második felét leszolgálja.

M. Gábor nem a legszerencsésebb temperamentuma, makacs természete nagy kellemetlenségeket kavarték. Hozzájárult még ezekhez könnyelműsége is. Fiatal ember lévén, nem igen válogatta meg, ha meg-megszorult egy küssé, hogy kihez forduljon szívességért. Nem átalott kölcsönt venni még egy utolsó oláh bakától sem.

Ilyen körülmények között napról-napra rosszabbul folyt sora katonáéknál. Főlebbvalóinak erkölcsi pressziója, fenytések nem értek el hatást nemtörődömségével szemben. Rokoni is igyekeztek segíteni rajta, de eredmény nélkül.

Valóságos szerencse volt tehát betegsége mellett *M. Gáborra*, mikor pár héttel ezelőtt kórházba került. Az ott eltöltött idő alatt nem volt alkalma szaporítani kellemetlenségeit. A múlt héten jött haza a debreceni kórházból s bevonult századjához. Érezte feje fölött a megújuló, még erősebb viharokat s a félelem, úgy látszik, megzavarta esztét. Hazajövetelét követő másnap, pénteken délbén kiment a laktanyából engedély nélkül s vissza nem tért. Másnap keresztették a városban, rokonai lakásán, de sehol sem tudtak fölvilágosítást adni felőle. Kollégái és főlebbvalói öngyilkosságára gondoltak a szerencsétlen önkéntesnek s ugyszólván napi-rendre tértek az eset fölött.

Vasárnap azonban híre jött az ezredhez, hogy *M. Gábor* önkéntes Budapestre szökött szüleihez. Hozzáátartozói zavaros, értelmetlen beszédéből s gyanus viselkedéséből az elmezavar szimptomáit észlelték rajta s rögtön be szállították a szerencsétlen fiút a budapesti helyőrségi kórház megfigyelő osztályára.

Ez a szomorú hír érkezett ismeretlen helyről főlebbvalóhoz *M. Gáborról*. A tényállás kiderítése céljából táviratilag kérdezősködtek a kórház igazgatóságától, honnan a válasz már utban, a nagygyakorlatra érkezett meg az ezred parancsnokságához.

A főmérnökne regénye.

(A föltalált szerelmes-pár.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Megirtuk annak idején, hogy egy jómódban élő, előkelő állású budapesti uriaszony, a ki már tul volt az első fiataliságon, beleszeretett egy alig tizenhét éves, teljesen műveletlen gyerekmberbe és ezért a szerelméért fölládozta házi tüzhelyét. Furfangos módon eltávolította a fővárosból férjét, ez idő alatt pedig kifosztotta lakását és két fiát magával vive megszökött kedvesével. Ennek a szökösnöknek, valamint a folytatásának ez a részletes története:

Wagner János Ganz-gyári főmérnök felesége, született *Lütgen Katalin* a megtévedt asszony. Néhány év előtt kerültek Németországból a fővárosba, mikor a Ganz-gyár a férjet főmérnöknek hívta meg. A *Batthyány-utca* 61. számú házban béreltek lakást és ott éltek két gyermekükkel, a 13 éves *Eckhard*-dal és a 12 éves *János*-sal.

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt a családi boldogságot váratlanul megzavarta a sors. Ugyanabban a házban, egy földszinti kis lakásban, lakott *Janda Katalin* takarítónő, a kinek egy alig pelyhedző állu tizenhét éves fia volt. *Jandánét* többször felhívták *Wagnerék*hez segíteni a takarításhoz és *Wagnerné* ily módon megismerkedett *Janda Károly*-lyal, aki a közúti vaspálya részvénytársaság szolgálatában állott mint váltóállító.

A harminöt éves, magas, nyulánk, szöke német asszony halálosan beleszeretett az ifjú erőtlő duzzadó, egészséges, szép szál fiuba. Es a siheder gyermekembert egészen elkápráztatta ez a nem várt boldogság. Benső szerelmi viszony fejlődött közöttük, amely egészen hatalmába ejtette az asszonyt. Hogy minél gyakrabban és feltűnés nélkül találkozhassék vele, férjének, a kinek sejtelve nem volt a dolgok állásáról, elkezdett példálózni, hogy jó volna a fiuk mellé nevelőt venni.

A férj gyanutlanul hozzájárult a tervhez és egy szép napon beállított *Janda Károly*, a villamos vasúti váltóállító *Wagnerék*hez mint nevelőt. A szerelmes asszony ilyen furfangos módot eszelt ki, hogy kedvesét odavehesse. Az ifju legény ugyan írni, olvasni is alig tudott, de azért férjének bölcsészeti-hallgatóként mutatatta be.

A múlt hónap utolsó napján *Wagner* főmérnök táviratot kapott egy bajorországi városkából, ahol édesanyja lakik, amelyben értesítették, hogy édes anyja haldoklik, utazzék rögtön. A megrémült férj rögtön szabadságot kért és elutazott. A bajorországi kis városkába megérkezve, a pályaudvaron legnagyobb csodálkozására látta, hogy édes anyja teljes egészségben várja őt a vonatonál. Ekkor aztán kiderült, hogy a főmérnök édes anyja Budapestről kapott táviratot, amelyben fia értesíti, hogy fontos ügyben meglátogatja.

Wagner természetesen rosszat sejtett és a legközelebbi vonattal visszatért a fővárosba. E hónap 5-én érkezett meg és egyenesen lakásába sietett. Legnagyobb rémületére azt tapasztalta, hogy felesége, két fia és a nevelő eltűntek, a lakás pedig ki van fosztva. Rögtön jelentést tett a főkapitányságon, ahol *Szekely V. Ede*

segédfogalmazót bízták meg a nyomozás vezetésével.

Kiderítették a detektivek, hogy *Wagnerné* férje íróasztalából *harminchat ezer koronát* vitt magával és hogy augusztus 4-én hagyta el lakását. Heteken át folyt a nyomozás, amely aztán tegnap eredményre vezetett.

A nyomozás folyamán ugyanis a detektivek számos olyan bizonyítékot szereztek be, a melyek azt igazolták, hogy a váltó-állítóból lett nevelő édes anyja, *Janda Katalin*, a szökösnöknek büntársa volt. A gyanu alapján *Szekely* segédfogalmazó tegnap estefelé detektívjeivel váratlanul meglepte *Jandánét* lakásán és háskutatást tartott nála. Ekkor aztán kétségtelenül beigazolódott, hogy a gyanu alapos volt.

Számos olyan holmit találtak, a melyek *Wagner János* tulajdonát képezték. Téli kabátot, fehérneműeket, ruhadarabokat és értéktárgyakat adott a főmérnöknek kedvese anyjának szökösnök előtt. Az asszonyt rögtön letartóztatták és a főkapitányságra vitték.

Szekely segédfogalmazó noszvas kihallgatás alá fogta és az asszony bevallotta, hogy tudja a szökösnök rejtekhelyét. *Wagner Jánosné* *Genfben* időzik kedvesével és két fiával. A *Grand Hotel Paris*-ban lakik *Wolf Erzsébet* és családja név alatt.

A főkapitányság eme vallomás alapján rögtön táviratilag kérte a genfi rendőrségtől a szökösnök letartóztatását, válasz azonban ma estig még nem érkezett.

Janda Katalin lopás miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

Örökösök harca

öt millió dollárért.

(Amerikaiak pöre Prágában.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Az Egyesült-Államok prágai konzulátusánál jelenleg érdekes, erősen amerikai ízű örökségi pert tárgyalnak. A pör tárgyalására *Csikogo*, *Mélvankee*, *Saint-Paul* és *Detroit* amerikai városokból egy-egy ügyvéd Prágába érkezett.

Valami *Müller János* nevű kivándorolt ember hagyatékáról van szó. Ez az ember éveken ezelőtt bukkant fel Minnesota állam erdeiben és magát osztrák származásúnak vallotta. Némelyek szerint badeni születésűnek vallotta magát s elmondta azt is, hogy felesége és gyermeke van Detroitban. *Müller* az államtól egy farm létesítése céljából kapott 160 hold soha nem művelt iszapföldet Duluth községben. Minthogy pénzre volt szüksége, egy *Koziers* nevű paptól kölcsön kért 300 dollárt.

Két évvel ezelőtt meghalt *Müller* és a pap követelése alapján kérte a farm hatósági elárvereztetését. Minthogy más ajánlattevő nem akadt, megvette ő, a hitelező. Az amerikai törvények szerint az adósnak vagy örökösének jogában áll, egy év letelte előtt a követelés lefizetése mellett a birtokot vissza követelni.

Müller halála után az a hír terjedt el, hogy az elhunyt földjében nagymennyiségű érc rejlik; ennek folytán egy *Mathes* nevű embernek az a gondolata támadt, hogy a hagyatéki bíróság által kinevezettét magát az ismeretlen örökösök gondnokává. Tíz perccel az egy évi határidő letelte előtt, letette az elhunyt *Müller* pénzét a bíróságnál, a miről hivatalos elismervényt is kapott. *Mathes* eljárása feltűnést keltett. Szakembereket hívtak a *Müller*-féle birtokok megvizsgálására és azok konstatálták, hogy azok egy részében egyszerű vasércerek vannak, melyek négy-öt millió dollárt, a mi pénz-

zünk szerint *tíz-tizenkét millió forint* értéket képviselnek.

Mathesnek ezalatt sikerült feltalálni! Müller feleségét és gyermekeit. Ezek mutattak fényképet és kézírást Müllertől s ezekkel bizonyították örökösödési igényüket. A család azt mondja, hogy Müllerral együtt jöttek Amerikába, de a családapa bizonyos veszekedések miatt otthagya őket és nyugat felé ment.

Korierl pap, a hitelező azonban nem mondott le igényéről, hanem ezt az igényt eladta több embernek.

Nemsokára aztán különféle Müller nevű emberek jelentkeztek, kik igyekeztek bizonyítani, hogy az elhunyt Müllernek rokonai.

A tárgyalás most Prágában folyik az amerikai konzulátus előtt, s mindenki kíváncsian lesi az ítéletet.

TANÜGY.

(—) Tanítónő választás. Aradváros iskola-széke holnap *csütörtökön* délután ülést tart, melynek legérdekesebb tárgya *tanítónő-választás* lesz. *Boros Janka* ugyanis lemondott eddig viselt tanítónői-állásáról s az ő helyét fogják a holnapi ülésen választás útján betölteni. Az állásra, mely az ujtelepi leányiskolánál van, nem hirdettek pályázatot.

(—) Beiratás. Az aradi m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskolába a beiratások szeptember hó 1, 2 és 3 napjain, mindenkor délelőtt 9—12 lesznek. Ugyanezen napok délutánjain tartanak meg a javító és fölvételi vizsgálatok is. *Az igazgatóság.*

Friss Ujságok harca.

(Fordulat egy kuriai döntvény miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Abban a kuszált pörben, a melyet két Aradon megjelenő krajcáros napilap: az *Aradi Friss Ujság* és a másik, a mely most *Aradi Ujság* címet visel, egymással szemben folytatnak, a Kurianak egy döntése folytán érdekes fordulat várható.

A mint ismeretes, *Steinfeld Lajos*, az *Aradi Friss Ujság* kiadója, sajtókihágás miatt *Radó Károly* dr. ügyvédje útján följelentést tett az aradi járásbírósnál *Székely Viktor* ellen, a miért az ugyancsak „Aradi Friss Ujság” cím alatt lapot adott ki, holott arra *Steinfeld* szerint joga nem volt. *Beniczky Kálmán* ügyészségi megbízott a feljelentés folytán vádat emelt *Székely Viktor* ellen és indítványozta a tárgyalás megtartását.

A tárgyaláson *Székely Viktor* illetékességi kifogást emelt, azt vitatván, hogy ez ügy elbírálására a *törvényszék* illetékes. *Révay* bíró *Beniczky* ügyészségi megbízott és *Radó Károly* által elfoglalt álláspontját fogadta el és végzésben *Székely Viktor* illetékességi kifogását elutasította és az ügy érdemleges tárgyalását rendelte el.

Révay Kálmán kir. aljársbíró ennek alapján belemert az ügy érdemleges tárgyalásába. Ezután *Székely Viktor* azon előterjesztést tette, hogy a tárgyalás függesztessék fel mindaddig, míg az általa *Steinfeld Lajos* ellen beadott bűnvádi feljelentés elintézését nem nyer, mert e bűnpörből ki fog tűnni, hogy az „Aradi Friss Ujság” tulajdonképen az ő lapja és nem *Steinfeldé*.

Révay bíró ezen előterjesztést elfogadta és az eljárást felfüggesztette. Ezen felfüggesztési határozat ellen *Beniczky Kálmán* ügyészségi megbízott és *Radó Károly* dr. írásban is indo-

kolt felebbezést adott be. Ezen felebbezés folytán az összes iratok felkerültek a kir. törvényszékhez, mely mindaddig ez ügyet még elintézés alá nem vette.

Időközben erre az ügyre is érdekes kihatású kuriai döntvény hozatott a napokban. A Kuria ugyanis ezen legújabb döntvényében azt az álláspontot foglalja el, hogy *ilyen sajtóvétségek nem a kir. járásbíróshoz, hanem a kir. törvényszékhez tartoznak*. Az említett kuriai döntvény határozottan kimondja, hogy *minden sajtóvétség, kivéve a köteles példányok be nem küldése miatt megindult eljárást, a törvényszék hatáskörébe tartozik*.

A kuriai döntvény nem köti a bíróságot, de ha a kir. törvényszék a *Steinfeld-Székely* ügyben a kuria álláspontjára helyezkedik, akkor a járásbíró eddigi eljárását *megsemmisíti és érdemleges elintézés végett átteszi az ügyet a kir. törvényszékhez*.

Ez mindazonáltal csak lehetőség, mert volt eset, hogy az aradi kir. törvényszék a kuriai döntvény dacára a járásbíró *illetékességét megállapította*.

Az aradi motoros vasut első próbája.

(Aradtól Új-Szent-Annáig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Az aradi waggongyár kapuján ma furcsa, Aradon nem látott jármű ment keresztül.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak el készült motorkocsija hagyta el a gyárat, hogy nekiinduljon első útjának, melynek sikerétől tette függővé a vasut igazgatósága azt a nagyszabású reformot, hogy vonalán a személyszállítást a rendes vasuti kocsik mellőzésével tisztán csak *motoros kocsikkal* közvetítse.

A nagy reform első lépése ma történt meg. Igaz, hogy ez a lépés még nem döntötte el a siker, hosszú, óvatos és körültekintő próbálgatások alapján majd csak mondani, meglehetően honosítani a motorkocsikat a vasut vonalain.

Az igazi próbamenet ma még nem történt meg. A motoros kocsik mindössze csak azt a rövid távolságot futotta meg, mely a waggongyár felszerelő műhelye és a vasuti állomás között van. Minthogy azonban a motor működésben volt, már most meg lehetett figyelni egyet-mást.

A waggongyárban tegnap fejezték be a kocsik felszerelését, mely munka mindvégig *Medveczky Ede* főfelügyelő jelenlétében folyt le. Ma délelőtt aztán *Medveczky* főfelügyelő, *Sármezey* Endre főmérnök és *Zinner* Béla főmérnök, mindannyian az aradi- és csanádi egyesült vasutak főtisztviselői, átvették a kocsik próbálás végett.

A waggongyár felszerelő műhelyéből vasuti vágány vezet egyenesen a vasuti állomásra, s ezen szállítja ki a waggongyár a kész vasuti kocsikat. Ezen a vágányon ment ki a motoros kocsik, utjában élénk feltűnést keltve.

A vasuti állomáson aztán a kocsik bement az arad-csanádi vasut fűtőházába. Itt holnapig marad, amikor megkezdődik *Újszentanna és Arad között az első próba*.

Ennek a próbának eredménye nagy jelentőségű lesz, mert az aradi és csanádi egyesült vasutak példájára már több hazai vasut foglalozik a motoros kocsik alkalmazásának eszméjével.

Az aradi festő-iskola.

(Az iskola szervezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Szeptember elsejével érdekes művészi vállalkozás kezdődik meg. Két aradi fiatal festő: *Alexits István* és *Balla Frigyes* festő-iskolát nyitnak, a melynek szervezetét a müncheni képzőművészeti iskola mintájára alkotják meg. A vállalkozás, a mely az első ilyen intézet Aradon, biztató jelek mellett indul meg; eddig már *huszonöt-harminc növendék* jelentkezett a festő-iskolának.

A festő iskola szervezetéről az alábbi szabályokat ismertetjük:

A növendékek *három csoportba* osztatnak és pedig: kezdők; haladók és művésznövendékek.

Az első csoport (kezdők) rajzolnak és festenek minta után; a 2. csoport (haladók) rajzolnak és festenek gipsz-minta és természet után; a 3. csoport (művésznövendékek) kizárólag a természetet tanulmányozzák rajzban és színben, azonkívül önálló kompozíciókat készítenek.

A növendékek munkáiból két havonként *kiállítás*, a tanév végén pedig egy díjak és oklevelek kiosztásával egybekötött *bárlatot* rendeznek. Havonként egy *kompozícióverseny* tartatik, a melyen mindhárom csoport növendékei részt vehetnek. Havonta kétszer felolvasás lesz a bonctanból, kétszer a távlattanból és egyszer a művészek történetéből.

Érdekes az iskola szabályzatának ez a pontja: „Még kívánjuk továbbá a legszorosabb összetartást és legmelegebb kollegiálitást.”

A nők elkülönített műtermet kapnak és felettük *Balla Frigyesné* urnő gyakorolja a felügyeletet.

Aradon, a hol a művészet-pártolás iránt nem hiányzik az érzék, a művész iskolának bizonyára jövője lesz és az iskola bizonynyal alkalmas lesz arra, hogy azoknak, a kiknek tehetségük van, a művészi kiképzést megadja, és Aradon művészi-generációt neveljen.

HIREK.

A villamossági-társulat leszerel.

— A közműhely ügye. —

Arad, augusztus 27.

A város jogügyi bizottságának a közműhely ügyében hozott határozata mielőtt még a törvényhatósági bizottság elé került volna, meghozta áldásos gyümölcsét. Az aradi villamvilágítási társulat ugyanis, mint értesülünk, a tegnapi határozat folytán *leszerel a közműhely akciójával* s immár nem hajlandó áldozatokat hozni Aradváros és ennek iparossága érdekében . . .

El kell ismernünk, hogy amilyen helyes cselekedet volt ez a „villamossági” részéről, épen olyan következetes is. Evvel is azt akarja dokumentálni a társulat, hogy csakugyan kétes rizikóba ment volna bele a közműhely létesítése által, s szinte tüntet avval, hogy milyen szívesen szerel le az egész akcióval. Hát pedig ehhez sem kellett semmi áldozat. A társulat olyan jól érezte előre, hogy a törvényhatóság nem fog bengorni a szakértő-bizottság mintájára ebbe az üzletbe s azt gondolja, hogy sokkal kevesebbet veszít így, mintha kiteszi magát még egy olyan határozatnak, a melyet a jogügyi bizottságtól kapott.

Könnyű átlátni a leszerelés szítáján s észrevenni ott a villamossági társulat *róka-politikáját*: szeretné a szöllőt, de mihelyt látja, hogy meg nem kaphatja, hát egyszerűen *savanyunak* deklarálja. Nyugodt lehet a villanyos: senk

sem fog megharagudni rá, amiért megvonta kegyét Aradvárosától.

Egy Ferdinánd-huszárról.

— A jubiléus huszárezred emlékeiből. —

Arad, augusztus 27.

Néhány hónap előtt ünnepelték Aradon fényes díszel kétszáz esztendő jubileumokat a szabadságharc egykori *Ferdinánd-huszárai*: a cs. és kir. 8. huszárezred, a mely most *Hadik* András gróf nevét viseli. Ez alkalomból több érdekes adatot elevenítettek föl a Ferdinánd-huszárokról. Ilyen az alábbi történet is, a mely a Ferdinánd huszárok egy altisztjének történetéről szól:

A Ferdinánd-huszárezred altisztjei közül az 1848. bácskai hádjárat alatt kivált egy pelsőci születésű huszárkapitány, névszerint *Orbán* Mihály, aki mostanában halt meg *Pelsőcön*. Magas, vállas, nagy fekete bajszu, okos ábrázatu hatalmas hangu szép férfiú volt; mindenkire valódi hősbélyomását tette.

Beóthy Odön bácskai kormánybiztos az óbecsei gyepen Orbánt a Szent-Tamás, Turia és Földvár előtt tanusított vitézségéért buzdító beszéd kíséretében sajátkezüleg megjutalmazta. Ugyanez a vitéz huszár később saját alezredest, *Pukyt*, a szolnoki csatában az ellenséges lovasság körmei közül néhányad magával nagy bravurral kimentette. A csata már javunkra volt eldőntve, s a szolnoki Karger-féle dandár részint elfogatott, részint a Zagyvába szorított, ekkor jött segítségükre Ceglédre az uttingen tábornok vezetése alatt álló cs. kir. lovasdandár lelkes huszárajaink azonban támogatva lengyel dzsidásaink kis csapata által, s a vasúti töltésről oldalt bimbózó lovas ütögtől, azt az osztrák dandárt is dicsőségesen visszariasztották. Itt történt, hogy *Puky* alezredest egy vértés törzstiszt katonásan üdvözölve, magához szólította, aki jóhiszeműleg, valószínűleg régi ismerőst vélvén a törzstisztben, közeledett is felé de bizony hirtelen rátámadtak, úgy hogy hét vérző sebbel hanyatlott le lováról. Látván ezt Orbán, most már őrmester — egy csapat felütelt huszárral oroszlánként a vértés osztálynak rontott s *Pukyt* habár félholtan is nemcsak kiszabadította kezeiből, de még a vértés törzstisztre iramodván, ezt egy hatalmas vágással úgy nyakon suhintotta, hogy feje csaknem levált nyakacsigolyájáról; meg is halt rövid idő alatt a szolnoki városháza udvarán, ahova a sebesülteket szállították.

Puky alezredest hosszas gyógykezelés után a tavaszi hádjáratban ismét kiváló résztvett. A szolnoki csata után ismét munkában volt a vén huszár, amint vértől piros-barnára fecskendett bekecsben egy civilforma ellenséget kísért büszkén, s kivont karddal vágatott a városháza felé. A civil-forma ember alázatos hangon kért az ott levő német tisztektől kegyelmet, hogy szabadítsák meg, hiszen nem kém ő, hanem osztrák tábori pap. És a derék vitéz Orbán Mihály a kapott felvilágosítás után csakugyan átengedte a tiszteknek a reszkető pátért s csak annyit mondott: „há mért nem mondta az istenadta, hogy mi járatban van.“

— A király Ischlben. Ischlből jelenti egy távirat: *Gizella* bajor hercegnő ma délelőtt kíséretével Münchenbe utazott. A király kikísérte leányát a pályaudvarra, ahol az arisztokracia tagjai is megjelentek, hogy elbucszuzzanak a hercegnőtől.

— A darabont-testőrség kapitánya meghalt. Bécsből táviratozzák: Bihaini *Piret* Jenő báró lovassági tábornok, a darabont-testőrség és a gyalogtestőrszázad kapitánya ma reggel meghalt.

— Árverés egy utca világítása miatt. A hivatalos lap mai száma újabb árverési hirdetést közöl *Atzél* Péter hagyatéka ellen. Ezuttal az aradi villamossági részvénytársaság árverelteti a hagyatékot. Ennek az árverésnek eléggé érdekes a története: A mikor a város ugyanis *Atzél* Péter kívánságára a *Szent László király*-utcát megnyitotta, *Atzél* Péter egyttal az új utca világítását is kérte. A város azonban, miután az időben az utcában mindössze két lakóház volt, a kérelmet *megtagadta*. Erre *Atzél* Péter a saját költségén tartott fenn a *Szent László király*-utcában egy villamos lámpát, s ennek világítása után tüzte ki a világi járásbíró *Atzél* Péter *muszkai, magyarári és világi* ingatlanaira az árverést. A muszkai szőlőkre szeptember 22-én, a magyaráriakra október 7-én s a világiakra október 10-én tartják meg az árverést.

— *Apponyi* Albert *Versecen*. Temesvárról táviratozzák. *Apponyi* Albert gróf, a képviselőház elnöke a pozsonyi kiállítás megnyitása után szeptember 8-án *Versecen* érkezik, a kiállítás megtekintésére.

— Pécs nem ünnepel. Az egész magyar közvélemény felháborodással fogja tudomásul venni, hogy Pécs városa képviselőtestületének többsége nem *ohajt Kossuth-ünnepet rendezni*. A városi tanácshoz javaslatot terjesztettek be, hogy a folyó hó 25-én tartandó közgyűlésen *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulóját tárgyalják. A javaslatban körvonalazták, hogy aznap tartson a város díszközgyűlést és ünnepeljen az egész polgárság. Szombat délután a tanácsülésben már tárgyalták a javaslatot, *Fejérváry* Imre báró főispán elnökléte alatt. Az elnök határozott állást foglalt amellett, hogy az ünnepséget ne tartsák meg és a közgyűlésen a javaslat elvetését ajánlják. Egy tanács tag kivételével a többi mind *hozzájárult* a főispán ajánlatához. A közgyűlésen pedig kisebbségben maradt a hazafias indítvány.

Egry Béla dr. függetlenségi párti képviselőnek meg *Graumann* János és társainak az volt az indítványa, hogy a város szeptember 19-én tartson díszközgyűlést, s egyebekben egy 20 tagú bizottság határozza meg az ünnepély részleteit. A közgyűlésen *Egry* Béla dr. bizottsági tag felszólalásában tiltakozott az ellen, mintha ez az ünnep pártpolitikai ünnep lenne, ez nemzetpolitikai ünnep s nem fogadja el azokat a kereteket, melyekben a tanács szeptember 19-ét megülni kívánja, mert ezzel a város kegyeletét kimerítve nem látja. Sokan nem vehetnek részt a mauzóleum alapkövetésének ünnepeinél az anyagi eszközök hiánya miatt. Módot kell nyújtani a város kevésbé tehető polgárainak arra, hogy kegyeletüknek kifejezést adjanak Magyarország egyik legnagyobb történelmi alakja, Magyarország volt kormányzója, Pécs város volt képviselője, Pécs város díszpolgára iránt.

Fekete Mihály tiszti főügyész nem járulhat az indítványozók javaslatához.

Kelemen Mihály tiszti főügyész: ugyan mért nem?

Mivel díszközgyűlést a törvény és statutumok nem ismernek. A leghosszabban *Záray* Károly dr. iparkamarai titkár beszélt az ünnepély ellen, erőszakolt érvekkel támogatva a főispán álláspontját.

A többség leszavazta a hazafias csoportot és kimondták, hogy nem ünneplik meg *Kossuth* születésének századik évfordulóját.

— Valami érdemkeresztre vágyódnak már a mi uraink — mondta egy hazafias pécsi polgár méltatlankodva a szavazás után.

— Az *Andrássy-téri szerencsétlenség*. Az *Andrássy-téren* történt halálos szerencsétlenség áldozatát, *Eliás* Lipót szállítót még tegnap este, röviddel a halál után az elhunytak a *Petőly*-utca 4. számú lakására szállították s ott ravatalozták föl. Holnap, csütörtök délelőtt temetik el a zsidó temetőbe. A szállító szerencsétlen sorsa városszerte általános részvétet

keltett; *Eliást* mindenütt szorgalmas joviális embernek ismerték s a társaságoknak népszerű embere volt. A halott kémi vizsgálat konstataulta, hogy *Eliás* halálát az esés által bekövetkezett agyrázkódás okozta.

— *Cronje* hazatérése. A számkivetésre ítelt burvezér a béke megkötésével visszatérhetett hazájába. A fokföldi Simonstovnból jelenti egy távirat: *Cronje* családjával és sok más bur fogolylyal a *Thagur* gőzösön ideérkezett.

— *Benedek Elek* és *Györfly* Gyula. *Györfly* Gyula dr. országgyűlési képviselő ismeretes ügyében, a mint lapunknak táviratozzák, *Benedek* Elek a következő nyilatkozatot tette közzé:

Györfly Gyula képviselő az *Alkotmány*-ban rólam megjelent cikkel kapcsolatba hozza az én nevemet s ezt azzal magyarázza, hogy a *Magyarország*-nál élvezett 500 forint havi fizetéstől elestem. *Györfly* Gyula saját védelmére politikai multját állítja előtérbe. Ezt én nem cselekszem az én írói multammal, hanem arról beszélek, a miről beszélni kell. Kijelentem tehát, hogy az *Alkotmány*-nak sem szerkesztőjét, sem munkatársait személyesen ismerni nincs szereacsém, velök sem a fonogépek dolgában, sem semmi más dologban soha sem írásban, sem szóval, sem valaki másnak közvetítésével nem érintkeztem. Az 500 frtos havi fizetés egyike *Györfly* Gyula előttem már nem szokatlan, az avatatlan közönség félrevezetésére szánt nagytmondásainak. A *Magyarország*-nál mindössze 200 azaz kétszáz forint vagyis mai értékben négyszáz korona havi fizetésem volt s ez az összeg is, amint azt már az *Otthon* bírósága előtt megdönthetetlen adatokkal bebizonyítottam, a valóságban egy nagy semmivé zsugorodott össze. Ugyancsak az *Otthon* előtt kijelentettem, hogy az engem, mint szerkesztőt jogosan megillető 2400 frt évi végkielégítést *Györfly* Gyulától nem követelem, tőle pénzt el nem fogadok, ám ha ő önként megfizeti, átengedem azt a hírlapírók nyugdíjintézetének. E kijelentésemet most azzal toldom meg, hogy a *Györfly* szerint 6000 (hatezer) forint évi fizetést, illetőleg végkielégítést is a hírlapírók nyugdíjintézetére ruházom át. Kisbácson, 1902. augusztus 27. *Benedek Elek*.

— *Szenzációs visszautasítás*. Brüsszelből táviratozzák, hogy az örmény kongresszus rendező-bizottsága meghívta *Stead*-et, az ismeretes békeapostolt és barbarátot, hogy a kongresszus munkálataiban részt vegyen. *Stead* azt válaszolta, hogy mint oly állam alattvalója, mely a burokat leigázta, nem mehet el az örmények felszabadítása érdekében tartandó kongresszusra. A pétervári örmény-bizottság táviratilag üdvözölte *Stead*et önérvényes nyilatkozatáért, azonban a londoni táviróhivatal a sürgönnyt nem kézbesítette.

— *Házasságkötés akadályokkal*. Nagyváradon érdekes házassági kérdés merült föl, a melyről annak idején mi is megemlékeztünk. *Komlóssy* József anyakönyvezető *Csillag* Sándor nagyváradai tiszttviselőnek, ki *Zoltán* Vilmos színigazgató nevével akart egybekelni, a házasságkötésnél való közreműködést *megtagadta* azon indokból, mivel az asszony nincs elválasztva első férjétől. A házasság létrejötténél ugyanis az szolgált akadályul, hogy a nő, ki római katolikus volt és első férjével az életközösséget megszakította, a kath. egyház mivel válást nem ismer nem választotta el. Időközben az asszony áttért az unitárius vallásra és a szentszék a házasságot kívánságára felbontotta, az ítélet pedig jogerőre emelkedett. Azonban pár év múlva ismét visszatért a katolikus hitre és meglévén a felbontó ítélet, újból házasságra akart lépni az asszony. Az anyakönyvezető elutasító határozatát a felek a polgármesterhez felebbezték meg. *Rimler* Károly polgármester a hozott határozatot hatályon kívül helyezte és elrendelte a házasság érvényesítését.

mert az ítélet 1895. október 1. előtt lett jogerős, mikor az új törvény még nem volt életbe léptetve és így az 1894 évi XXXI. t. c. rendelkezésének megfelelőleg, az új házasság megkötését semmi nem akadályozza.

— **Elmebeteg ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara választmánya közzé teszi, hogy elmebeteg dr. Frankó László gyulai ügyvéd irodája részére elmebetegsége tartalmára dr. Ladics László gyulai ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— **Elfogott aradi szerelmes pár.** Özv. Skriba Antalné aradi hentesnőnek van egy nevelt fia, aki segédje is volt Forray-utcai mészárszékében, névszerint Mazurek Lajos. A husz éves hentes-csemete szerelemre gyuladt egy aradi asszony iránt, akit Faunai Györgyné, szül. Lőrincz Juliannának hívnak, s aki egy aradi éjjeli mulatóban árulta a szerelmét. Mazurek e hó 17-én éjjel álkulescsal felnyitotta nevelő-anyjának, Skriba Antalnénak szobáját, s onnan egy szekrényből 120 korona készpénzt és 180 korona értékű ékszert lopott el. Azután szerelmét kiváltotta a kapott pénzen a mulatóhely tulajdonosától s ketten megszöktek Aradról. Az aradi rendőrség köröztette a tolvaj szerelmespárt, s ma a debreceni rendőrség táviratban arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy Mazurek Lajost és Lőrincz Juliannát ott elfogták és letartóztatták.

— **Nagy tűz egy sörfőzőben.** Triesztből táviratozzák: Az éjjel a Dreher-féle boschetti serfőző egyik nagy felszerésben, a hol sok hordó-donga, faszén és láda volt felhalmozva, tűz támadt, a mely hamarosan mindent elpusztított. A városi tűzoltóság és a gyár tűzoltósága csak a serfőző és az igazgatósági és lakóházak megmentésére szoritkozhatott. A kárt 200,000 koronára becsülik, de a biztosítás fedezi.

— **A temesvári dohánylopás.** A temesvári dohánygyárban leleplezett nagyszabású lopásról újabbán a következő részleteket jelentik: Schwarz dohánygyári igazgató már hetekkel ezelőtt benn járt a rendőrségnél, közölve észleleteit és sürgős segítséget kért. A főkapitányság Rédei rendőrbiztos bízta meg a nyomozással, a ki a múlt héten tetlen érte Friedmann Lipót pincért, a mint az körülbelül 900 darab „hölgy“ cigarettát vásárolt egy Manovill Regina nevű nőtől. Mindkettőt igazolásra szólította fel, a mikor azt vallották, hogy a szivarkákat özv. Dudkay Esztertől vásárolták, a ki közös háztartásban él Bősörményi Barna dohánygyári felügyelővel. Rédei rendőrbiztos ezek alapján házkutatást tartott Bősörményi Barna lakásán, a hol nem kevesebb, mint 16.000 drb. „hölgy“ szivarkát, temérdek dohányt és kincstári papirost, 2 drb. töltőpálciát, kézi töltő gépeket, egy ollót stb. találtak. Ennélfogva Bősörményit tegnap letartóztatták. Tagadja, hogy neki az üzelmekben valami része lenne. Nem tudja, hogy Dudkayné hogyan jutott a dohány birtokába. Dudkayné ugyanezt vallotta, mint kedvese és azt állítja, hogy a dohányt és a cigarettákat ismeretlen dohánygyári munkásoktól szerezte be. Azt is mondja, hogy csaknem 2 hónap óta üzi ezt a dolgot és eddig legalább 10.000 drb. cigarettát adott el. Bősörményit átkísérték a kir. törvényszék fogházába.

— **Jelenet a vasuti állomáson.** A M. E. jelenti: Újpesten, a vasuti állomáson történt az alábbi eset, a mely brutalitásában fölháborító és jellemző. Egy Leviczky András nevű vasuti vizsgáló-lakatos, bevégezvén huszonnégy óra hosszúra tartó szolgálatát, leszállt a vonatról és békésen tartott hazafelé. Ugyanakkor leszállt a vonatról egy uri ruhába öltözött ember, a ki igen hangos megjegyzéseket tett két hölgyre, a kik szintén a vonatról szálltak

le. Leviczky megfordult, a mi nem tetszett a hangos urnak és durva szidalmakkal rátámadt.

A munkás, békés természetű lévén, tovább ment és megállt a trafik előtt. Az illető ur oda is utána ment és folyton szidalmakkal illette.

— **Pofonvágó, huncut zsidó!** — kiáltotta és fenyegető mozdulatot tett.

A munkás edényeket tartott a kezében és nem védekezhetett. Az „uri ember“ csakugyan tettelegességre vetemedett. A munkást arcul verte, úgy, hogy a vér elborította.

A „pofonütött zsidó“, a ki különben vérbeli római katolikus, azonnal jelentkezett az újpesti rendőrségnél és panaszt tett a támadó ellen, a kinek neve a munkás bevallása szerint Kornuth Arpád és állítólag bírósági hivatalnok.

— **Emberpusztító ciklon.** Madridból táviratozzák: A Malorca szigetén lévő Selanit városban nagy ciklon pusztított. A városban és környékén nagy kárt okozott a főretteg. Sok házat elpusztított és százados fákat tépett ki gyökereitől. Sok emberélet is esett áldozatul a ciklonnak. Malorca szigetén kívül Alicante tartományban is sok házat pusztított el a ciklon. A tartományban négy ember esett áldozatul a forgószélnek.

— **Agyondőfött ló.** A Kossuth-utcában, a Weisz Dávid-féle üzlettel szemben véres karambolt csinált két kocsi. Kovács János gáji lakosnak megbokrosodtak a lovai, elragadták a kocsit s neki szaladtak avval Bárány János 21. számú kétfogatu bérkocsis lovainak. A gáji kocsi rudja a bérkocsis egyik lovának oldalába furódott s a szerencsétlen állat ott az utcán kiadta párját.

— **Gyermekrontó aggastyán.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Egy elvetemült vén embert tartóztatott le tegnap a fővárosi rendőrség, aki apró leánygyermek ellen egész csomó erkölcstelen merényletet követett el. Dosztál János hluchowi születésű 71 éves cipészmeister a gyermekrontó, aki Budán, a bomba-tér 4. számú házban lakott. Rábizonyult ugyanis, hogy két zsenge kora tanuló leányt elcsábított, elvitte őket egy szállodába és bűnös merényletet követett el ellenük. A két szerencsétlen teremtséssel ezután hosszabb ideig viszonyt folytatott. Sörrel lerészegítette őket, azután kivitte mindkettőt a ferencvárosi mezőkre. — Amíg az egyikkel virágot szedett, a másikkal foglalkozott. A leányokat erkölcstelen hajlandóságukért forintokkal, koronákkal jutalmazta, vásárolt nekik mindenféle holmit. Az erkölcstelen üzelmeket névtelen feljelentésben hozták a rendőrség tudomására, amire a titkos rendőrök a cipészt lakásán elfogták.

— **Vidéki újságírás.** Pécskán Cs. Endes Dániel, az Aradi Híradó szerkesztője Pécskai Újság címmel új hetilapot indított meg. Az első szám érdekes, változatos tartalommal jelent meg.

— **Kecskeméthy Győző és a golya.** Budapesti tudósítónk írja, ezt a derűs történetet: Az a szegény, árva golya, melyet szombaton Budapesten a Kecskeméti-utcában elfogtak, nem is sejtí, hogy az ő ártatlan kirándulása mekkora izgalmat okozott. Eltekintve attól, hogy a prúd újságolvasó hölgyek már a pusztá címén, Golya a Kecskeméti utcában is megbotránkoztak, egy hirhedt és közveszélyes szójátszó uriember ötlete következtében a rendőrségi központban is meglehetősen fölfordulást okozott. Az illető uriember éppen a Kecskeméti-utcában sétált, a mikor a golyát bekísérték és egyszerre csak egy ötlet villant meg agyában, amelyet a tett követett. Egy közeli telefonállomáshoz sietett és a rendőrségi központot hívta föl. Amikor az ügyeletes tisztviselő jelentkezett, a szójátszó ur ezt telefonálta meg:

— **Szenzációs letartóztatás!** A 467-es számú rendőr éppen most tartóztatotta le Kecskeméthyt a Golya-utcában.

Feleletet már nem kapott, de azt jól hallotta, amint az ügyeletes tisztviselő lecsapta a kagylót és hogy a központban nagy nyüzsgés támadt. Szagotott hangfoszlányok ütődtek a dobhártyájához. Elfogták, . . . megcsipték, . . . Kecskeméthy . . . Golya-utca . . .

A szójátszó ur erre elégedetten mosolygott a bajusza alatt és miután így szólt magában:

— Rendben van! — a távozás himes mezejére lépett.

Hogy ezután mi következett, ezt nem nehéz elképzelni. A központ részletekért ostromolta a IV. kerületi kapitányságot az elfogatásról és ekkor vége szakadt a néhány percig dúló öröm-mámornak, mert a IV. kerületi kapitányság szomorodott szívvel tudatta, hogy a dolog igaz ugyan, csak a szórendben van némi tévedés. Mert nem Kecskeméthy fogták el a Golya-utcában, hanem egy golyát a Kecskeméti utcában.

Mindennek az oka pedig az a szójátszó ur, a kinek az a szerencséje, hogy a hamis szójátékokra nem szabott paragrafust a néhai jó Csemegi Károly.

— **Menyasszony a hullámok között.** Novellának való, szomeru történet játszódott le Szegeden. Tegnap reggel a felső Tiszaparton, a pénzügyi palota szomszédságában karcsu, dus hajzatu, pozsgás leány nézte szomorúan a Tisza locsogó habjait és egy óvatlan pillanatban a tenger- és folyambajozási társulat hajóhidjáról a Tisza hullámai közé vetette magát. A hajozási társulat három ügyes matrőza észrevette a hullámok között vergődő hosszú hajú leányt, akit csolnokon gyors evezéssel csakhamar utolértek és kimentettek a veszedelemből. A leány azt mondta, Lukács Marinak hívják, lakik Arva-utca 7. sz. a. Meg akart halni, mert oda van a boldogsága, összetörték a reményeit, neveltségessé tették a világ előtt. — Lukács Mari ugyanis boldog menyasszonya egy felsővárosi ifjunak. Holnapra volt kitűzve az esküvőjük, de a vőlegény a rokonok biztatására inogni kezdett elhatározásában. Ez keserítette el a csinos Lukács Marit annyira, hogy inkább halni akart, mintsem szakítson vőlegényével. A Tiszából kimentett leányt a rendőrségre szállították, megjelent ott később a vőlegénye is, aki férfias elhatározottsággal jelentette ki Szabó József rendőrbiztos előtt, hogy a leányt feleségül veszi. Lukács Mariskának elhozták lakásáról az ünneplő ruháját és a vizes ruhából átöltözve, friss reményekkel a szívében, karöltve távozott a vőlegényével.

— **Rémes jelenet egy állatseregletben.** Marseilleből írják, hogy ott tegnapelőtt irtózatos jelenet játszódott le Emmanuel állatseregletében, a ki Franciaország leghíresebb állatszeli-dítője. Emmanuel az oroszlankeztrecben, a hol két pompás himoroszlán volt, javában muto-gatta művészetét, midőn az egyik oroszlan háta mögé került és rángrott az állatszeli-dítőre és marcangolni kezdte. A nagy számú közönségben iszonyu pánik támadt, a nők elájultak és mindenki a kijárat felé tartott. Emmanuelt, a ki folyton azt kiáltotta, „veszve vagyok“, végre két bátor alkalmazott szabadította ki az oroszlan körmei alól. Az állatszeli-dítő annyira össze van marcangolva, hogy az orvosok lemondtak életéről. Emmanuel felesége szintén tanuja volt a borzasztó jelenetnek és ájultan vitték el a helyszínéről.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Arad vármegyében a tauti anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Muzsai Vilmos helyettes jegyzőt. A Békés vármegyében a gádorosi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Böhm Ferenc helyettes köz-ségi irnokot nevezte ki, Vek István gyulai anyakönyvvezető-helyettes hatáskörét pedig a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötésnél való közreműködésre is kiterjesztette.

— **Letartóztatott ügynök.** Fővárosi tudósítónk írja: A budapesti rendőrség letartóztatotta Wellisch Gyula tolnatamási születésű huszonkilenc éves ügynököt, aki különböző álnévek alatt háztulajdonosoktól és kereskedőktől kisebb nagyobb összeget csalt ki hirdetési díjak

fejében. Leggyakrabban a *Dissa József, Kassner Emil, Vermes János, Komoray György és Kondor Sándor* neveket használta. Átkisérték a büntető járásbíróhoz.

— **Emberhalál egy pipa miatt.** Véres gyilkosság történt vasárnap délután *Hetény* község nagykorosmájában. Vasárnap délután lévén, a lakosság férfirésze a korcsmában szórakozott. Ott volt köztük *Pihál Ferenc* odaváló lakos is, a ki szép tajtékpipából eregette a bodor füstöt. Estefelé vásárosok érkeztek a korcsmába, a kik szintén leültek a többi mulató közé. A vásárosok közül egyszerre csak felkelt *Marcsán József* marhakereskedő s odament *Pihálhoz*, a kit így szólított meg: „Te vagy a *Vankó Ferenc*?” *Pihál* határozott hangon felelte, hogy ő nem *Vankó*, hanem *Pihál Ferenc*. Erre azonban *Marcsán* már kikapta kezéből a pipát és kijelentette, hogy a pipa az övé és három évvel ezelőtt rabolta el tőle *Pihál*, a ki egy vásár alkalmával *Vankónak* adta ki magát és *Marcsánt* is, meg egy másik társát is éjnek idején kirabolta s azután megszökött. A fölfedezésre *Pihál* távozni akart, de *Marcsán* nyakon fogta és egyik társát a csendőrökért köldte. *Pihál* erre már megijedt s minden áron ki akarta szabadítani magát *Marcsán* kezéből, mivel pedig másként nem ment a dolog, bicskát rántott elő s azt markolatig dőfte *Marcsán* oldalába, a ki a szurás következtében meghalt. *Pihál* elmenekült ugyan a korcsmából, de a csendőrök még az utcán elfogták s a nyomozás kiderítette, hogy hamis név alatt többrendbeli rablást követett el; igazi neve *Bartók Ferenc*. A gyilkost letartóztatták.

— **Hajóösszeütközés a tengeren.** Súlyos kimenetelű tengeri balesetek hírére hozza a táviró. Nyílt vizen történt összeütközésekről van szó és kevés híjja, hogy az egyik balesetnél nem a magyar hajót érte a katasztrófa. Az *Adria* tengerhajós társaság *Jókai* nevű gőzhajója még június 28-án *Cardiff*-ből jövet *Portugália* partján *Cap-Sagres* mellett késő este összeütközött a *Consul Kästner* nevű angol vitorlánhajóval. A *Jókai* a vitorlánhajó mögött haladt és többször figyelmeztette a kitérésre. A vitorlás azonban rosszul manővrozott és így történt, hogy a *Jókai* baloldalt beleütközött. A vitorlánhajó kapitányával, tisztjével és szakácsával elsüllyedt, három matróza azonban a *Jókai*ba kapaszkodva, megmenekült. A *Jókai* a harmadkapitány vezette. Az elsüllyedt 116 tonnás vitorlánhajó a *Cormond*-társaságé volt. A másik baleset *Hamburg* közelében történt, a *Billwider* nevű személyszállító hajóval. A gőzös az ugynevezett pléh keresztrendnek szatiz tagjával és vendégével *Tatenberg*-ből jövet éjjelkor összeütközött az *Adelbert* nevű személyszállító gőzössel, amelyet a kerékbold előtt tárt. Minthogy még idejekorán tudtak félk-zni, az *Adelbert* csak kis sértült meg, de az utasok közt iszonyu rémület támadt és a tolongásban sokan megsebesültek. Az összeütközés oka helytelen irányzás volt.

— **Tanuló ifjuság szükséglete Porter Vilmos** Nagy Aruházában a Szabadság-téren fedezhető legjobban, kiválóan jutányos árk mellett. Oriási mennyiségű iskolatáska (vászon és bőrből) toll- és tintatartók. Zsebkések, munkakosárcák, azonkívül legjobb készítményű gyermek cipők, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák és számos más ilyen cikk kerül eladásra. Ezen ifjusági kiállítás a szülőkre nézve is rendkívüli tanulságos és megkönnyíti, kényelmessé teszi a bevásárlást, mivel az összes tárgyak egy helyen szerezhetők be. A bevásárlás ezért időmegtakarítással jár, a mi különösen a vidéki vevőnél fontos szerepet játszik. Mint ismeretes tény felemlítjük továbbá, hogy 10 korona vásárlásnál minden vevő életnagyságú ingyen-fényképet is kap, csupán a papírkeretért térítendő meg 3 korona.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi pénzhamisítók. A nagyváradi törvényszék még nem itélkezett *Pintye György* és társainak pénzhamisítási ügyében. A főtárgyalás már ki volt tűzve, azt azonban *Pintye György* betegsége miatt el kellett halasztani. *Pintye*, a fővádott, itt tartózkodik Aradon lakó édesanyjánál s a nagyváradi törvényszék most megkereste az aradi rendőrséget, hogy vizsgálta meg *Pintye György* egészségi állapotát abból a szempontból, vajjon megtartható-e most

már a végtárgyalás. A rendőrség az orvosi hivatal birta meg *Pintye* egészségi állapotának megvizsgálásával.

§ Háztulajdonos és bérlő. Megemlékeztünk már arról a letartóztatásról, amelyet a budapesti rendőrség az Egyesült fővárosi takarékpénztár följelentésére *Deutsch Alajos* háztulajdonos és *Steiner József* főbérlő ellen fogatosított. *Deutsch Alajos* Hernád-utcai házára 180000 korona kölcsönt kapott a takarékpénztártól, s a mikor törlesztésre került a sor, a ház jövedelmét bérbe adta *Steiner József*-nek, kijátszván ekkép a takarékpénztár követelését. A rendőrség a följelentés következtében mindkettőt letartóztatta s átkisérte az ügyészséghez. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásukat fenntartotta, a vádtanács pedig a fogvatartást elrendelő végzést helybenhagyta. *Deutsch* képviselőjében *Wolf Vilmos* dr., *Steiner* képviselőjében pedig *Keszits Antal* dr. ügyvéd a vádtanács határozatát megfellebbezték, s a budapesti kir. ítélőtábla, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma délelőtt döntött a szabadlábra helyezés kérdésében. A tábla *Deutsch Alajos* fogvatartását megerősítette, ellenben elrendelte *Steiner József*-nek, a főbérlőnek szabadlábra helyezését. A határozatról nyomban értesítették a törvényszéket, és *Steiner* ma déiben már el is hagyta a fogházat.

§ Örökség miatt. V. *Máté Bálintné*, egy turkevei földműves felesége furfangos módon akart vagyonhoz jutni. Rábirta 79 éves édes anyját egy földhöz ragadt szegény asszonyt, hogy egy odaváló vagyonos asszonnak, özv. *Kiss Lajosné*-nek adva ki magát vele Kisujszállásra utazzék és ott a közjegyző előtt az ő javára végrendekezék. A végrendekezés megtörténvén, *Máténé* a nagykunsági takarékpénztárhoz fordult 8000 korona kölcsönért. A váltón 5 mint elfogadó, anyja pedig — *Kiss Lajosné* nevében — mint kibocsátó szerepelt. A takarékpénztár a kölcsönt szó nélkül megadta, de az összeget bekebelezte özv. *Kissné* birtokára. *Máté Bálintné* azonban e perctől fogva nem hagyta nyugodni az a tudat, hogy *Kissné* rájön a dologra és kiséül a furfangos család. Elhatározta tehát, hogy az öreg *Kissné* elteszi láb alól. Az idén március 12-én elment hozzá lakására látogatón. Beszélgetés közben egyszerre csak kihuzott a zsebéből egy üveget és a mit sem sejtő öreg asszony ruháját leöntötte petrolummal. Aztán gyufát vett elő és felakarta gyujtani a *Kissné* szobáját. — De az öreg asszony kitartó védekezése folytán terve nem sikerült. *Kissné* lármát csapott és a besiető cselédség *Máté Bálintné*-t a további támadásra képtelenné tette. *Máténé* fölött a szolnoki esküdtbíró ítélezett, amely magánokirathamisítás és gyilkosság kísérletének büntette miatt két esztendő fegyházzal sújtotta a gonoszlelkű asszonyt. A kir. kuria szüneti tanácsa ma, a mint lapunknak táviratozzák, *Tóth Gerő* bíró előadása alapján, *Székely Ferenc* koronaügyész indítványára, az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat elutasította.

Öngyilkos asszony.

(Meghalt a kedvese után.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

A külvárosi Budapest egyik szállodájában revolverlövés zaja riasztotta meg a vasárnapi csöndet.

Egy második emeleti szobából hallatszott a dőrej. A mikor bezúzták az ajtót s betódultak a házbellek, véres fővel ott feküdt a padlón egy fiatal, szépséges hölgy — holtan. Fekete hajában mint vörös rózsák ragyogtak a piros vérfojtok.

Hogy ki volt a kétségbeesett? — azt senki sem tudta. Egy órával a katasztrófa előtt vette ki a szobát a szállóban s a nevét nem mondta be a portásnak, a mit különben nem is követelnek abban a szállodában.

Néhány perccel később beszállították az ismeretlen hölgyet a morgueba.

Huszonnégy óra múlt el: a tetemet senki sem ismerte fel. Már teljesen lemondtak arról, hogy megtudják kilétét s a névtelenek temető-

jébe akarták szállítani, amikor egy magán-tekstív kíséretében megjelent egy ur.

Egy pillantást vetett a hölgyre, aztán kétségbeesetten felkiáltott:

— Anna! . . . Anna! . . . feleségem!

Es összerogyott a tetem mellett. Sok időbe tellett, a míg ájultából magához térítették.

— *P. Henrik* a nevem, — vallotta a szerencsétlen ember. Ez a szegény nő a feleségem . . . Két nap előtt eltűnt . . . Oh, én boldogtalan, hogy itt kell viszontlátnom! . . . Tehát meghalt? Valóban meghalt? Nem lehet már segíteni rajta?

— Sajnos . . . mindennek vége.

P. Henrik hamar odarendelte a temetkezési vállalatot és hazavitette hitvesét. Tegnap temették el nagy részvét mellett az újtemetőben.

Ennek a véres tragédiának regényes története van. Mintegy öt évvel ezelőtt kezdődött, egy bál alkalmával, a melyet a belső *Józsefváros* egyik palotájában rendeztek s a melyen a szép *C. Anna* volt a bálkirálynő.

Két fiatal ember buzgólkodott a szép leány körül: *P. Henrik* és egy fiatal gentry.

A táncnak, flirtnek szerelem lett a vége: mind a két fiatal ur halálössan szerelmes lett a szépséges leányba. S a bál után minden mulatságon együtt lehetett őket látni — harmasban.

Néhány hónap múlt el. A társaságot egy napon bejárta a hír, hogy *C. Anna* jegyet váltott *P. Henrikkel* . . .

Nászutuk egy világszerte utazás volt. Excentrikus voltáról a külföldi sajtó is megemlékezett annak idején. Utaztak csolnokon, gőzhajón, vasuton, teveháton, elefánton és — gyalog. A mikor pedig visszatértek a hazába, pompás házukban egymást érte az estély és mulatság.

Vidámabb asszonyt nem ismertek a társaságban, mint *P. Anna* asszony volt. De a beavatottak jól tudták, hogy a szívében nem ugyanaz a vigasság derül, a mint külsőleg tetteteli.

De a férjnek semmi oka sem volt panaszkodni. Szép gyermekük született s az asszony boldognak látszott.

A múlt héten egyik napilap azt a hirt hozta, hogy *K. Károly* — ő volt a harmadik — Budapesten hirtelen meghalt.

Erre a hírre — meséli *P. Henrik* — a felesége megkérte, engedné őt bemenni a városba, meglátogatni a halottat.

Elment . . . és a férj a halottasházban látta viszont.

Az asszony iratai közt azt a levelet találta a férje az eltűnése után:

„Bocsáss meg, *Henrik*, de sohasem szerettem mást, csak *Károlyt*. Gyermekem az övé. De ha azt akarod, hogy a sírban nyugodt legyen a pihenésem, ne taszítsd el magadtól a gyermekemet; szeressed helyettem. *Anna*.”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. R. D. A mint olvashatta, az ügy olyan fordulatot vett, hogy közleménye körülbelül elvesztette aktualitását. Egyébkor szívesen vesszük cikkeit.

NAPIREND.

Augusztus 28. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Agoston. — Protestáns naptár: Agoston. — Görög-keleti naptár (augusztus 15.): Nagyboldogasszony. — A nap két 4 óra 53 perckor, nyugszik 6 óra 30 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 2 óra 56 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, nyugaton zivatarok.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi vaggongyár szállítása a postának. A budapesti m. kir. posta és táviratigazgatóság részére szükséges 8 darab forgó alváz mozgó postakocsik szállítását a f. évi július 8-án megtartott versenytárgyalás alapján a Weitzer János-féle aradi vagon- és gépgyár nyerte el 27.500 koronáért darabonként.

— **Mozgalom a magyar bor érdekében.** Dr. Molnár Ákos, mint az érmelléki borvidék egyik képviselője országos mozgalmat indított meg a magyar bor fogyasztásának emelése és a külföldi borok kiküszöbölése végett. Molnár az összes borvidékek képviselőihez és nagyobb borvidékek hatóságaihoz felhívást intézett, hogy feliratilag kérjék az olasz borvámklauzula eltörlését és az olasz borvámnak 40 koronára való fölemelését. Molnár a bor belföldi fogyasztásának emelése érdekében is tesz észrevételeket, a melyre nézve úgy a földművelésügyi, mint a pénzügyi és kereskedelmi kormánytól várja törvényeink revízióját, mint a megcsapant belföldi borfogyasztás emelésének föltételét. Eszrevételeit a szeptember 7—8. napjain Versecen megtartandó borászati és borkereskedelmi kongresszusnak is megfontolásra ajánlja.

— **Száj- és körömfájás Temesvárott.** Temesvárott, a hol csak néhány hét előtt szüntették be a marhazárlatot, az utóbbi napokban ismét fellépett a szarvasmarha-állományban a száj- és körömfájás. A zárlat újból elrendelték és a veszedelmes kör továbbterjedésének megállítására a rendőrfőkapitányság a legszélesebbkörű intézkedéseket fogantatotta. Az állatjárványt Győrök községből hurcolták be, hová krassó szörénymegyei gyümölcsöskocsik állatai hozták el a járványt. Fekete Gyula városi állatorvos tizenhét állaton észlelte a betegséget az hrszobet- és József városban, utabban azonban a Gyárkölvárosban is fellépett a száj- és körömfájás. Az elrendelt zárlat folytán a temesvári szeszgyárak nagyobb hizószállítmányát, mely a pályaudvarokban Bécsba leendő szállításra már be volt raktározva, visszatartották és a szeptemberi országos marha-vásár tekintetében, melyre nézve nagy kárt jelent a járvány fellépte, megtették a szükséges intézkedéseket.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 27.

Délközde. Buzakínalát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 15.000 métermázsa körül forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak, tengeri és zab 5 fillérral drágább. Időjárás meleg.

Zárulat 12 órákor:

Buza októberre	6.62—6.63
Buza 1903. áprillisa	6.96—6.97
Rozs októberre	5.85—5.86
Rozs 1903. áprillisa	6.10—6.11
Zab októberre	5.43—5.44
Zab 1903. áprillisa	5.73—5.74
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.34—5.35
Ropce augusztusra	10.10—10.20

Zárulat 5 órákor:

Buza októberre	6.63—6.64
Buza 1903. áprillisa	6.97—6.98
Rozs októberre	5.85—5.86
Rozs 1903. áprillisa	6.10—6.11
Zab októberre	5.42—5.43
Zab 1903. áprillisa	5.71—5.72
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.32—5.34
Ropce augusztusra	—

Zárulat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	683.50
Magyar hitelrészvény	736.50
Leszámitolbank részvény	469.—
Rima-Murányi vasmű részvény	499.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	717.50
Közuti vasút	698.50
Városi villamos vasút részvény	332.—

Szeszület.

— Augusztus 27. —

Mai jegyzésem: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállított moslék 12'80—13— korona mmásanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 104—8 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 111—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 106—8 fillérig.

Sertésleltétel. Augusztus hó 24. napján volt készlet 44,920 darab, augusztus hó 25. napján felhajtott 460 darab, augusztus hó 25. napján elszállított 374 darab, augusztus hó 26. napján maradt készlet 44,806 darab. — Üzlet: Tartott.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, augusztus 27.

Magyar aranyárjádék 4%	121.25
Magyar koronaárjádék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2 %	118.60
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.60
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	202.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papírjárjádék	101.60
Osztrák járjádék ezüst	101.60
Osztrák járjádék arany	121.50
Koronaárjádék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	727.50
Osztrák hitelbankrészvény	683.75
Osztrák-magyar államvasút	718.75
20 frankos arany (Napoleonador)	19.05
Német birodalmi marka	117.02
London	239.67
Páris	95.15

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

(60)

(Folytatás.)

Amilyen mesteri volt az ügyész beszéde éppen olyan művészi volt elmondva a védőé is, sir Henry Wylie-é; az összes bizonyítékokat s következtetéseket hamisaknak, álokkodásnak jelentette ki s energikusan tiltakozott az ellen, hogy védettjét összetett bizonyítékok alapján itéljék el. Mindenekelőtt azt akarta megállapítani, hogy nem vezethető-e vissza sir Carlton halála öngyilkosságra. Azután vitatta, hogy a gyógyszerész tévedése teljesen ki legyen zárva, azt meg teljes képtelenségnek mondta, hogy egyik tanu egy szerinte is csak árnyszerű alakot azonosítson a vádlottal. Kérte az esküdteket, hogy fontolják meg mindezt s ne terheljék meg a lelkiismeretüket egy törvényes gyilkossággal, mely helyrehozhatatlan lesz.

Midőn a védőügyvéd befejezte beszédjét, Ray és barátja azt hitték, hogy újból reményt meríthetnek; a védelem által fölhívott tanuk megtették vallomásukat, mely főképen a vádlott kitűnő jellemére vonatkozott, továbbá az elhunytéhoz való szeretetére s arra a lehetetlenségre, hogy Percival Ray ilyen bünt követett volna el. Különösen nagy sulya volt e tekintetben Carlton Gertrud vallomásának; teljes erővel, meleg szívvél s mely meggyőződéssel lépett föl Ray mellett. A vallomások bevégzésével az ügyész még egyszer összefoglalt áttekinthetően mindent, ami Ray mellett ellene szólt s aztán az esküdtszék visszavonult tanácskozni.

Talán egy félóraig tartott, míg az esküdtek ismét beléptek a terembe; Ray csendesen s mozdulatlanul állt, mint egy szobor s csak néha néha vetett egy gyors aggódó pillantást a mellékfolyosó függönyöktől takart ajtajára. Midőn az esküdtek újra megjelentek, elcsendesedett minden nesz s mindenkinek a szeme várakozással telten pillantott az esküdtek felé. A bíró eléjük tette a szokásos kérdést és tisztán, világosan és érthetően hangzott el az esküdtszék elnökének ajkairól e szó:

— Bűnös!

A vádlotthoz fordult ezután az elnök. Felhívta, hogy mondjon el mindent, amit felhoz-

hat az esküdtek verdiktje ellen s a maga igazolására.

Ray nem rétt meg, mikor az elnök ki-mondta a „bűnös“ szót, de midőn most beszélni akart, hangja csaknem felmondta a szolgálatot. Kevés mondani valója volt:

— Nem vagyok bűnös; meg kell engednem, hogy a felhozott tények ellenem bizonyítanak, de kijelentem, hogy a dologban valahol titok rejlik s kérem az urakat, hogy ne ítéljenek el összetett bizonyítékok alapján!

A bíró röviden felelt. Kijelentette, hogy a bizonyítékok láncolata ebben az esetben olyan szorosan kapcsolódik, hogy az esküdtek ítélete teljesen igazolt s azért ki kell mondania az ítéletet. Aztán következett a rettenetes pillanat, az ítéletnek, a halálos ítéletnek a kimondása, melynek ódon, hagyományos formulája, mint az utolsó ítélet harsonájának hangja zengett Ray fülébe.

Két kezével a korlátra támaszkodva, felgyenesedve, kimeredt szemekkel hallgatta Ray a bíró szavait; hihető-e, hogy ez a rettenetes ítélet csakugyan az ő fejére szól?

A hangtalan, ijedt csendben, mely az ítélet kihirdetését követte, halk jankiáltás hangzott fel, melyet tompa és hangja követett. Mindenképpen odanézett a karzatra, ahonnan a sikoltás felhangzott s most először vették észre, hogy a vádlott ingadozik és reszket. A hírlapok másnap ezt írták: „Midőn kimondták az ítéletet, egy hölgy, aki a karzaton ült, ájultan roskadt össze. A vádlott szerencsétlen édesanyja volt.

Nazaréna lázas izgalommal várta otthon a Holminsterből jövő híreket: mohón olvasta a lapok távirati tudósításait, melyek a tárgyalásról szóltak s midőn Fitzallan hazaérkezett, már tudta, hogy Rayt halálra ítélték.

Nem kis bosszúságára szolgált ez gyengéd férjének, ki szívében pokoli örömmel remélte, hogy maga adhatja tudtára a történetet nevének s gyönyörködhetik a kétségbeesésben. Azt azonban mégis láthatta felesége sápadt arcán s beesett szemében, hogy mit szenvedhetett; hogy tehát az öröme még tökéletesebb legyen, lehetőleg részletesen mondta el neki a tárgyalás lefolyását s különösen a végső jelenetet írta le legkisebb részleteiben is rafinált kegyetlenséggel.

Két nappal később az újságok azt a hírt hozták, hogy ez ítélet végrehajtásának napját már kitűzték, s hogy az elítélt családja mindent megtesz a kivégzés elhalasztására, hogy a titokzatos eset földelítésére újabb erőfeszítéseket tehesen. Fitzallan látható örömmel iparkodott megmagyarázni a feleségének, hogy minden erőfeszítés hiábavaló: senki a kötelet úgy meg nem érdemelte, mint Percival Ray!

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Faragó Rezső.

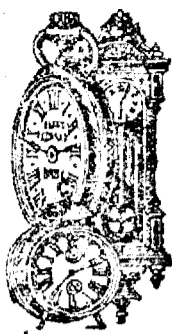
Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm.v. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nagymennyiségű
Deszka
és
lécz
Eladó
az Aradi
Nyomdarészvény-
társaságnál.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrád János

óragyára,

aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.
Valódi ezüst láncz frt 1.20.
Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van ki-
tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem,
valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1900
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1332—1902. szám.

Szentleányfalva község előljáróitól.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy Szentleányfalva község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a főúton lévő nagykorosma épület, folyó évi szeptember hó 6-án d. e. 10 órakor 1903. év január hó 1-től fogva, 3 évi időtartamra, nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételek a hivatalos órákon belül a jegyzői irodában megtekinthetők.

Szentleányfalván, 1902. évi augusztus hó 17-én.

Dániel Miklós,
jegyző

1499

Beke István,
bíró.

Uj butor-raktár
a Boros Béni-téren.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Aradon, Boros Béni-tér 2. szám alatt (Kneffel-féle ház)** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

butor-raktárt

nyitottam, hol azonkívül mindennemű **konyha-berendezést** is raktáron tartani fogok.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy legjobb minőségű áru, jutányos árak és pontos szolgálat által nagybecsű vevőimet kielégíthessem és teljes megelégedésüket kinyerjem, miért is kérem szives megrendelésével kitüntetni és raktáramat b. látogatásával megtisztelni.

Teljes tisztelettel

Bauer Mihály,
asztalos mester.

1814

Feltűnő eredmény érhető el
a Hajós-féle
Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű aroztlatatlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-oréme szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, róza és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis **HAIOS** féle készítményeket tessék elfogadni.

Olecsőbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula,** Pécskán: **Adler Gy. Lajos,** Simándon: **Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrarkát (mitesser) és minden aroztlatatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyammal vannak lezárva.

Óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit ponder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerházakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: ifj. Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermeseen: Schögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsbázán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztav, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Promm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemplakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerházában.

Rozsnyay-féle

chinin cukorka, chinin csokoládé

és pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névaláírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének fel-
frissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerházában

Aradon, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
igézet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

beszítéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való lé-
nyeg melléklendő. Telefon iratokhoz
nem ad a kiadóhivatal.

Két-három

iskolás fiu, izraelita családnál, Rá-
kóczy-utca 24, ajtószám 1. teljes
ellátásra felvétetik. 1498

Butorozatlan szobát

keres egy fiatal ember október el-
sejére. Czim a kiadóhivatalban.

Az összes helybeli orvosok ajánl-
ják a 1506

Boholti ásványvizet.

Kapható minden fűszerkereskedés-
ben. Főraktár Boczkó-utca 9. sz.

Két iskolás fiu

egy helybeli intelligens családnál
teljes ellátást kaphat. Czim a ki-
adóhivatalban. 1474

Irodaszolgának

ajánlkozik egy óvadékképes nős
gyermektelen ember. Czim a kiadó-
hivatalban. 1500

Két-három gyermek

intelligens családnál teljes ellátást
kaphat. Bővebbet Fischer Ármin,
Batthyányi-utca 22. sz. 1446

Október 1-re

keresek lakást, esetleg teljes el-
látást. Czim a kiadóhivatalban. 1518

Egy intelligens

hivatalnok családnál két tanuló
teljes ellátásra elfogadtatik. Lakás
az iskolák közelében. Ferencz-tér
1/a. sz., 3. ajtó szám. 1510

Igazgató-tanár családjánál

ismét 1—2 előkelő családból
való leány lakás- és teljes el-
látásban részesülhet. Zene-
oktatás a házban. Ajánlatok
„Tanár” jelige alatt az „Al-
talanos Tudósító”-hoz Buda-
pest, Erzsébet-körut 54. szám
intézendők, a hol a czim is
megtudható. 1881

KÉSZ

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönség-
nek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást kész-
séggel elfogadok. 1909

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Az Első Budapesti Fagyapotgyár

Biedermann és Blitz

Budapest, VI. Váci-ut 135.

ajánl: elsőrendű fenyőfából készült, tehát tiszta, fehér, szagtalan,
por és feregmentes

fagyapotot szőlő, gyümölcs, tojás és cukorkák csomaglásra,
fagyapotot ásványvizek, cognac, pezsgő, üveg és porcellán
csomaglásra,
fagyapotot kárpitosok és matraczkészítők részére tengerifü
(Seegras) helyett,
fagyapotot higiéniai czélokra, massage és frotirozásra, víz
szűrésére (Filtration) stb. stb.

és már legközelebb gyártani fog

fagyapotot sebészeti czélokra (Charpie),
fagyapotkötelet technikai, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Mintákat — a czél megjelölése mellett — bérmentve. 1515

Vidéki megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Eladó vagy bérbeadó birtok.

Aradmegye, ternovai járásban levő kresztaménési

kb. 1200 kat. hold föld

igen jutányos áron és a lehető legkedvezőbb fi-
zetési feltételek mellett szabad kézből

azonnal eladó, esetleg bérbevehető.

Érdeklődők jelentkezhetnek a megbizott, Szathmáry Gyula
ügyvéd urnál Aradon, vagy Urszinyi János ügyvéd urnál Békés-
Csabán, vagy pedig a tulajdonos: Békés-Csabai takarékpénztár
egyesületnél Békés-Csabán. 1514

Békés-Csabai takarékpénztár egyesület.

Különleges ujdonság!

Arad és vidéke t. közönségének b. figyelmébe ajánlva.

Szeptember hó 1-én megnyitja

ZÁRAY GÉZA

inyes-áru (delikatesz), élelmi-szer üzletét

és buffetjét

Andrássy-ut 18. sz. házban (Bloch papirkereskedő mellett).

hol is diszasztal és finom konyha legszigorubb igényeinek meg-
felelő sajátkészítette hús- és egyéb delikateszek, a konyha tá-
mogatására szolgáló élelmi szerek és élvezeti czikkek, továbbá
családi ünnepek, jourok s egyéb összejövetelek alkalmára finom
felvágottak, díszített ételes talak s különleges inyes készítmények
fognak kiszolgáltatni, az üzlet melletti buffetben pedig a leg-
finyásabb gourmand is inyes-falatokkal s finom kortyokkal fogja
izlését kielégíthetni.

A külföld legkiválóbb városaiban szerzett tanulmányaim
garantiát nyújtanak arra, hogy helyt fogok állani ennek, kérem
kedves szülővárosom szives pártfogását. 1487

Aradi nyomdász-nyelvtársaság könyvnyomdája.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árrban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Gurahonczy portlandcement

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normátiákat 60—70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható.

Kriszán János Arad, nagyváradi-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Eladandó!

Aradon a Varjassy József-
(ezelőtt kórház-) utcában 14.
szám alatt levő

uri lakház

és 3, esetleg 4 házhely,
nemkülönb a Dezső-utczá-
ban is

4, esetleg 6 házhely,

továbbá az ugyanott fekvő kert-
ben körülbelül 1000 négyesz. öl
területen termő és részben már
érésnek indult idei egész

csemege-szőlő termés

vagy egészben, amint termé-
szetben található, vagy méter-
mázsánként meghatározott egy-
ségárban eladandók. — A szőlő
vevőjének ott egy lakszoba folyó
évi október hó 31-ig ingyen bo-
csáttatik rendelkezésre, esetle-
ges megállapodás szerint a
szoba továbbra is átengedhető.

Bővebb felvilágosítással szol-
gál Hruzek Béla Uj-Aradon, fő-
utca II. sz. a. 1467